

Міністерство аграрної політики України
Миколаївський державний аграрний університет

Кафедра іноземних мов

Навчальний матеріал, методичні рекомендації та тестові завдання з німецької мови для самостійної роботи студентів I курсу денної форми навчання спеціальності 6. 050 200 “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”

Миколаїв 2006

УДК 378:811.112.2

Навчальний матеріал, методичні рекомендації та тестові завдання з німецької мови для самостійної роботи студентів I курсу денної форми навчання спеціальності 6.050200 "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності" підготовлені викладачем кафедри іноземних мов Миколаївського державного аграрного університету Пономаренко Н.Г.

Рецензенти: Шишліна О.В., ст. викладач кафедри іноземних мов Полтавської державної аграрної академії.

Марковська А.В., викладач кафедри іноземних мов Миколаївського державного аграрного університету.

Відповідальний за випуск: Заєкаста С.Г., к.п.п. доцент, завідувач кафедрою іноземних мов МДАУ.

Друкується згідно з рішенням методичної комісії факультету культури й виховання Миколаївського державного аграрного університету.

Протокол № 9 від 26.06.06

Надруковано у видавничому центрі МДАУ

Зам.№ 265

Наклад 100 прим.

РВВ МДАУ 54010 м. Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9

Передмова

Навчальний матеріал, методичні рекомендації та різнорівневі тестові завдання призначені для самостійної роботи студентів першого курсу денної форми навчання спеціальності 6.050200 “Менеджмент зовнішньо економічної діяльності” з дисципліни “Друга іноземна мова” (німецька).

Мета даного навчального посібника – систематизація та контроль знань студентів з граматики, розвиток навичок читання та перекладу текстів.

Протягом першого семестру студенти повинні опрацювати 3 модулі:

Модуль 1 “Знайомство”

Модуль 2 “Родина. Професія”

Модуль 3 “Візит”

На опрацювання кожного блоку відводиться 10 годин (3,3 кредита) аудиторних занять та 6 годин (0,2 кредита) самостійної роботи. Вихідного контролю у вигляді заліку або іспиту в першому семестрі навчальним планом не передбачено.

За I семестр студент може отримати 100 балів. За модуль 1 – 30 балів, за модулі 2 і 3 – по 35 балів.

Оцінюються такі види робіт:

		Кількість балів
Лексичний матеріал	Модуль 1	4
	Модуль 2	4
	Модуль 3	4
Граматичний матеріал	Модуль 1	4
	Модуль 2	4
	Модуль 3	4
Діалогічне мовлення	Модуль 1	3
	Модуль 2	4
	Модуль 3	4
Монологічне мовлення	Модуль 1	2
	Модуль 2	3
	Модуль 3	3

Лексико-граматичний тест:

	Модуль 1	
Рівень А1-А2		3
Рівень В1-В2		4
Рівень С1-С2		5
	Модуль 2	
Рівень А1-А2		3
Рівень В1-В2		4
Рівень С1-С2		5
	Модуль 3	

Рівень А1-А2	3
Рівень В1-В2	4
Рівень С1-С2	5

Читання та переклад тексту з теми без словника

Модуль 1	5
Модуль 2	8
Модуль 3	8

Протягом другого семестру студенти опрацюють 5 модулів:

Модуль 4 “В готелі”

Модуль 5 “В ресторані”

Модуль 6 “В магазині”

Модуль 7 “Робочий день”

Модуль 8 “Пошта. Телефон. Банк”

На опрацювання модулів 4, 6, 7 відводиться по 8 годин (0,2 кредита), модулів 5, 8 – по 9 годин (0,3 кредита) аудиторних занять та 12 годин (0,3 кредита) самостійної роботи. Наприкінці другого семестру студенти складають залік.

За II семестр студент може отримати 100 балів. За кожний модуль по 20 балів за такі види робіт:

Лексико-граматичний тест:

Рівень А1-А2	3
Рівень В1-В2	4
Рівень С1-С2	5

Діалогічне мовлення .....

2

Монологічне мовлення .....

1

Читання та переклад тексту з теми без словника ...

5

Критерії оцінки тестів подано після кожного тесту.

10 ПРИЧИН ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

1. Вважлива мова спілкування у Європі

Той, хто володіє німецькою мовою, може без проблем спілкуватися із майже 100 мільйонами європейців їхньою рідною мовою, тому що німецькою розмовляють не тільки в Німеччині, але і в Австрії, більшій частині Швейцарії, у Ліхтенштейні, Люксембурзі, а також у деяких районах Північної Італії, Східної Бельгії та Східної Франції. Поряд із російською, німецька, є найпоширенішою мовою в Європі і належить до десяти найважливіших мов світу.

2. Читати літературу мовою оригіналу

Хто цікавиться літературою, не буде байдужим до німецької мови. Щороку на книжковому ринку Німеччини з'являються понад 60 000 нових публікацій, це 18% всіх книг, які щорічно видаються у світі. Таким чином, Німеччина посідає третє місце у світі серед видавців книжкової продукції. Переклади не в змозі повністю передати культурні надбання німецькомовної літератури.

3. Займатися бізнесом з Німеччиною

Німецькомовні країни є важливими торговельними партнерами майже всіх європейських та багатьох неєвропейських країн. Хто розмовляє німецькою, той покращує свої ділові зв'язки з партнерами. Знання німецької є великою перевагою тому, що проведення переговорів третьою мовою легко може призвести до непорозумінь із серйозними наслідками.

4. Задоволення від успіху

Вивчати і говорити німецькою мовою не складніше ніж англійською, французькою чи іспанською. Завдяки сучасним комунікативним методикам вкладання вже за короткий час можна досягнути високого рівня мовних навичок.

5. Переваги для туризму

Туристи з Німеччини, Австрії чи Швейцарії для багатьох країн складають найбільшу та найважливішу частку з тих, хто приїжджає в країну. Саме тому знання німецької мови є великою перевагою для багатьох, хто працює в сфері туризму.

6. Шанси на ринку праці

Знання німецької мови покращує шанси на ринку праці. Багато німецьких, австрійських та швейцарських фірм за кордоном, багато іноземних фірм у німецькомовних країнах та фірми із тісними економічними зв'язками з цими країнами шукають співробітників зі знанням німецької мови. В країнах Європейського Союзу спеціалісти, які володіють німецькою мовою, а також іноземні студенти і науковці, знайдуть багато цікавих можливостей в галузі освіти, навчання та роботи.

7. Німецька мова знайомить з Європою

Знання іноземних мов розширює духовний і професійний горизонти. Той, хто вивчає німецьку мову, відкриває для себе важливу духовну, економічну та культурно-історичну сферу Центральної Європи.

8. Науковий прогрес

Знання німецької мови дуже важливе для науковців та студентів, бо німецькомовні видання посідають друге місце серед наукових публікацій. Той, хто може читати німецькою, відкриває для себе широкий світ результатів досліджень в усіх галузях сучасної науки. Понад 40% науковців США рекомендують своїм студентам вивчати німецьку мову. А в Польщі та Угорщині ця частка складає понад 70%.

9. Краще познайомитися з Німеччиною, Австрією та Швейцарією

Мільйони туристів з усього світу щороку відвідують німецькомовні країни, що розташовані “у серці” Європи. Той, хто говорить і розуміє німецьку, швидше знайомиться, краще розуміє німців, їхню історію та культуру.

10. Німецька мова – культури

Опанувавши німецьку мову, Ви відкриваєте для себе одну з найбільших європейських культур в оригіналі, бо німецька – є мовою Гете, Ніцше і Кафки, Моцарта, Баха і Бетховена, Фрейда і Ейнштейна.

Деякі правила читання

h після голосних не вимовляється, а вказує на довготу попереднього голосного: ihr, Sohn, Uhr, stehen, Bahn

ie вимовляється як довге [i:]:

sie, sieben, liegen, lieben, Lied, Spiel, Spiegel

ck читається як [k]:

Glück, Stück, entwickein

tz вимовляється як [z]:

sitzen, Platz, Satz, , übersetzen

ch читається як [h] після **a, o, u**:

Buch, Fach, machen, kochen

як [ç] після других голосних, а також після **l, m, n**:

recht, wichtig, Milch, , bücher

ä читається як [e:]:

spät, Fakultät, Fächer

s читається на початку слова перед голосним або між двома голосними як українське [з], в інших випадках як [с]:

sagen, sehen, Käse, unser, das, Post

sp, st на початку слова або складу читається як [шп], [шт]:

Stunde, Sport, Beispiel

Stehen, spielen, sprechen

ss, ß читаються як українське [с]

Klasse, lassen, groß, Fuß, heißen

sch читається як українське [ш]

schreiben, Tisch, Schule, Schwester

tsch читається як українське [ч]:

Deutsch, rutschen

v в німецьких словах читається як [ф]

Vater, vier, von, Visite, Universität, absolvieren

qu читається як [кв]:

- bequem, Quadrat
- chs** читається як [кс]:
wachsen, sechs, Fuchs
- x** читається як [кс] або [кз]
Text, Taxi, Examen
- ja, jo, ju, je** читаються як українські букви [я], [йо], [ю], [є]
Jahr, Joch, Juni, Jugend, jeder, jetzt
- ph** читається як [ф]
Physik, Geographie
- th** читається як [т]
Theater, Thema, Bibliothek
- dt** читається як [т]
Stadt
- ei, ai** читається як українське [ай]
drei, Weise, arbeiten, beide
- eu, äu** читається як [ой]
neu, Häuser
- sh** читається як українське [ж]
Ushhorod, Shytomyr

Німецькі приголосні не пом'якшуються перед голосними звуками:
Tisch, nehmen, können, süß, System

Дзвінки приголосні **b, d, g** в кінці слова і в кінці складу читаються глухо як **p, t, k**:

und, Tag, schreib

Biologie	ihn	Sack	Katze
Tier	Ihnen	Schnecke	setzen
Wiege	fehlen	Ruck	Nutzen
Siegen	zehn	dick	Witz
bieten	wohl	Bock	sitzen
Miete	Kohl	Stock	Satz
Ziel	Lohn	Deck	putzen
Brief	rauh	Neck	blitzen
Bier	Rehe	Rock	Schatz
Liebe	Stahl	Stück	schützen

echt	Solche	Besuch	brauchen
sich	Kirche	Fach	doch
höchst	Licht	schwach	Ähre
manchmal	Recht	hoch	sägen
Küche	acht	Koch	Bären
Feucht	Woche	rauchen	Sägen

Väter
wählen
während
gemäss

Gespräch
Rätsel
Saal
Sand

Salz
Salat
Semester
September

Sorge
sind
Suppe
Bremse

Sklave
Wasser
bis
Haus
Maus
Reis
das
Glas
besser
Tasse

Spanien
speziell
spontan
sprechen
Sport
spitzen
springen
Spiegel
sparen
Speise

stabil
Stadion
stets
Stipendium
Stuttgart
Stein
stellen
stossen
Stufe
Student

Schrank
schenken
schlecht
schnell
schwer
schon
falsch
Fleisch
tauschen
Dusche

Klatsch
Quatsch
Kitsch
latschen
Dolmetscher
zwitschern
tschechische
Deutscher
Rutschen
Matsch

Bein
Wein
mein
dein
klein
breit
leicht
teilen
frei
Main

träumen
Säugling
Gebäude
Fräulein
täuschen
Bräuche
Träume
äussern
Häuser
Räuber

Zeug
deutlich
freundlich
Feuer
feucht
Leute
heute
Freude
Leuchte
Freund

lügen
üben
Parfüm
Fühlen
Gemüt
Tür
Lücke
Dünn
Bürste
Rücken

Öl
Österreich
nötig
möglich
Höhle
Möbel
Löwe
König
östlich
lösen

Jahr
Januar
jagen
Jacke
Japan
jawohl
ja
Maja
bejahen
Troja

Qual
Quark
Qualität
Quantität
quälen
Quarz
Quelle
quer
Quitte
Quiz

Vogel

Volk

vier

völlig

Vetter	Phrase	Johann	Jubel
Vertrag	Phon	Jod	Jugend
versuchen	Phantasie	jodeln	Jutta
Vorlesung	Philatelie	Joghurt	Konjugation
Verbrauch	Philologe	Jodler	Juni
viel	phlegmatisch	Johanniskäfer	Junior
Philosophie	Phosphor	Major	Jurist
phonetisch	Majonäse	Jota	Juwel
Physik	Joch	jung	jucken

je	Alex	System	Ushhorod
Objekt	Max	Lyrik	Shytomyr
Subjekt	Axt	Analyse	Saporishja
jetzt	Export	Myrte	Nishyn
jeder	Express	Gymnastik	Kyjiw
Injektion	extra	Typ	Krywy Rih
Koje	Extrem	Physiker	Prypjat
jeder	fixiern	Zylinder	Jalta
Projektor	Praxis	Mythologie	Mykolajiw
jenseits	Experiment	Tymian	Cherson

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОВОЛОДІННЯ ГРАМАТИКОЮ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Студентові необхідно практично оволодіти програмним матеріалом із граматики німецької мови, який потрібен як для говоріння, так і для читання, аудіювання і письма.

Під граматикою розуміємо сукупність знань, які потрібні людині, щоби *створювати* висловлювання самому і *розуміти* висловлювання інших, а не набір правил, придуманих лінгвістами для опису і впорядкування результату мовленнєвої діяльності. "**Man lernt Grammatik aus der Sprache und nicht Sprache aus der Grammatik**" — повчально кажуть німці.

Німецька мова, порівняно з українською, має свої граматичні особливості.

Так, у німецькій мові є чотири відмінки, а в українській — сім. Перед іменником, на відміну від української мови, стоїть означений чи неозначений **артикл** як покажчик роду, числа і відмінка іменника, а також для категорії *означеності*— *неозначеності*, яка є його суттю.

Дієслово в німецькій мові, на відміну від української, не має граматичної категорії **виду** (*доконаного і недоконаного*).

У німецькій мові, як і в українській, є **три часи**: теперішній, минулий та майбутній, але для їхнього вираження вживається кілька часових форм.

Для вираження теперішнього часу найчастіше вживається форма **презенса**: *Ich lese eine Zeitung*. Презенс може вживатися також і для вираження

майбутнього, якщо в реченні є обставина часу, яка вказує, що дія належить до майбутнього часу, наприклад: *Ich fahre morgen in die Stadt*. Інколи проте використовується для позначення минулої дії, наприклад: *Gestern kommt zu mir mein Freund und fragt nach einem Buch*.

На відміну від української мови, німецька має три форми *минулого часу* (претерит, перфект, плюсквамперфект) і дві форми *майбутнього часу* (футурум I і футурум II)

Треба пам'ятати, що три форми минулого часу відрізняються одна від одної своїм **вживанням**. Найбільш чітко окреслену сферу вживання має **плюсквамперфект**. Він вживається тоді, коли треба підкреслити, що в минулому одна дія відбулася раніше за іншу. Наприклад, перекладаючи речення: *"Він хотів спати: він рано встав"* — друге дієслово треба обов'язково передати **плюсквамперфектом**: *er wollte schlafen, er war früh aufgestanden*. Якщо б обидва дієслова перекласти імперфектом, то зміст зміниться: *Er wollte schlafen, er stand früh auf*, — що означає: *він хотів спати, він рано вставав*, тобто мав звичку вставати рано, а не встав рано тільки в цей день.

Два інших минулих часи — **імперфект і перфект** — у багатьох випадках взаємозамінні. Імперфект (претерит) вживається в розповідях (тому й називається **"розповідний"**), наприклад, німецька художня проза (оповідання, повісті, романи), де йдеться про минулі події, пишеться у формі імперфекту. Однак розповідь у формі імперфекту може бути включена також і в усну розмову.

Перфект вживається в питаннях і відповідях, тобто в діалозі, розмові співбесідників, дійових осіб і т. д., а також у коротких повідомленнях. Його називають **розмовним часом**.

Із двох часових форм **футурума** найчастіше вживається **футурум I**, спосіб утворення якого відповідає аналітичній конструкції українського майбутнього часу "бути + інфінітив", наприклад, *in zwei Jahren wird mein Bruder die Schule beenden* — *через два роки мій брат буде закінчувати (закінчить) школу*. **Футурум II** певним чином подібний до розглянутого плюсквамперфекта: він ніби позначає минуле в майбутньому — таку дію, яка в певний момент майбутнього буде стосуватися минулого, наприклад, речення: *in zwei Jahren wird mein Bruder die Schule beendet haben* означає, що *брат закінчить школу раніше, ніж через два роки*. Якщо до попереднього речення з футурум I можна поставити запитання: *"коли брат закінчить школу?"*, то до другого — питання: *"Що буде через два роки?"*

Особливу увагу студентам треба звернути на **сильні та неправильні дієслова** (*sein, haben, werden, kommen, bringen, tun, kennen* і т. д.), які утворюють минулий час (Imperfekt) за допомогою зміни кореневого голосного, наприклад, *ich lese* у презенсі та *ich las* в імперфекті. (Неправильні дієслова, крім зміни кореневої голосної, ще додатково отримують суфікс *-te*, наприклад: *Bringen — brachte, denken — dachte*).

Ця зміна голосного створює велику звукову строкатість у формах німецького дієслова. В одному й тому ж дієслові може бути 5 різних голосних,

наприклад: *helfen* — *допомагати*, *hilf*— *допоможі*, *half*— *допоміг*, *hülfe* — *допоміг би*, *geholfen* ~ *дієприкметник II*. В основі цих змін лежить так зване загальноєвропейське чергування голосних" (по-німецьки Ablaut), яке спостерігається і в українській мові, напр, порівняйте: *tragen* — *trug*— *getragen* і *носити* — *приніс* — *принесений*. Тому сильні і неправильні дієслова необхідно вивчити напам'ять у трьох основних формах (інфінітив, імперфект, партицип II). Їх потрібно знати не тільки для правильного утворення різних часових форм, але й для творення нових слів, тобто для словотвору.

Так, знаючи 3 основні форми дієслова *binden* (*в'язати*) — *band* — *gebunden*, легко запам'ятати похідні від цього дієслова іменники: *die Binde* — *пов'язка*, *das Band* — *стрічка*, *der Band* — *том*, *das Bund* — *пучок*, *der Bund* — *спілка*, *das Bündel* — *зв'язка*. А за допомогою префіксів (відокремлюваних і невідокремлюваних) і суфіксів число похідних слів зростає в декілька разів. Сильні та неправильні дієслова варто вписувати окремо в зошит чи в записну книжку і якомога частіше повторювати (навіть у зворотному порядку), аж до цілковитого автоматичного засвоєння. Знати їх треба як таблицю множення. Повний список цих дієслів у трьох основних формах можна знайти в граматичних довідниках або в додатках до будь-якого німецько-українського чи українсько-німецького словника. Дуже важливе значення для опанування німецької мови має **керування** (Rektion) дієслів, яке полягає в тому, що деякі дієслова німецької мови вживаються тільки зі строго визначеними ("своїми") прийменниками. Наприклад, дієслову *ікавитися чим-небудь, ким-небудь* у німецькій мові відповідає дієслово *sich interessieren* із прийменником *für* (Akk), (саме з *für*, а не з *um* чи *über*): *Wir interessieren uns für die deutsche Literatur* (*Ми цікавимося німецькою літературою*). Дієслову *думати про що-небудь, кого-небудь* передається в німецькій мові через *denken an* (Akk) (саме через *an*, а не через *über* чи *von*): *Er denkt oft an mich* (*Він часто думає про мене*).

Дієслово *arbeiten* також вживається з *an*, і *an*, зрозуміло, означає не *про*, як у випадку з дієсловом *думати*, а *над*: *Ich arbeite schon an diesem Text* (*Я вже працюю над цим текстом*)

Такі дієслова також потрібно вписати разом з їхніми прийменниками, що вимагають певного відмінка, і всі три слова вивчити напам'ять. Із керуванням дієслів у німецькій мові пов'язане таке специфічне німецьке граматичне явище, відсутнє в українській мові, як **займенникові прислівники**, їх поділяють на *питальні*, що вживаються для оформлення питальних речень, та *вказівні*, що використовуються замість іменника з прийменником, якщо цей іменник означає предмет або абстрактне поняття. Питальні утворюються за допомогою додавання до відповідного прийменника, яким керує дієслово, компонента *wo(r)*, а вказівні — компонента *da(r)*.

Приклади з питальними займенниковими прислівниками:

Wofür interessierst du dich? *Чим ти цікавишся?*

Woran denkt er? *Про що він думає?*

Woran arbeitet dein Bruder? *Над чим працює твій брат?*

Wofür kämpfen sie? *За що вони борються?*

Приклади зі вказівними займенниковими прислівниками:

Ich interessiere mich dafür nicht. Я цим не цікавлюся,

Er denkt daran gar nicht. Він про це зовсім не думає.

Sie arbeiten schon daran. Вони над цим вже працюють.

Wir kämpfen dafür auch. За це ми також боремося.

Слід зауважити, що займенникові прислівники не можуть стосуватися осіб. У цих випадках речення будується за всіма правилами німецької граматики. Наприклад:

Für wen interessierst du dich? Ким ти цікавишся?

An wen denkt er? Про кого він думає?

Цікаве граматичне і семантичне явище в німецькій мові утворюють **модальні дієслова**, які порівняно з українською мовою мають свою специфіку, їх є шість: *müssen, sollen, können, dürfen, wollen, mögen*, які називаються модальними тому, що виражають **ставлення (по-науковому це називається модальністю)** до дії чи стану предмета. У презенсі вони всі, за винятком *sollen*, змінюють в однині свій кореневий голосний і в 1-й та 3-й особах не одержують особових закінчень. Це нагадування треба дуже добре пам'ятати. Крім того, слід добре знати семантичні відмінності між *sollen* і *müssen, können* і *dürfen*.

Особливої уваги студентів заслуговує одне з найбільш складних граматичних явищ, де допускається чимало помилок — **відмінювання прикметників**. Слід зазначити, що прикметник не має власних граматичних категорій. Рід, число, відмінок прикметника визначається тим іменником чи займенником, для якого він є означенням (повна форма). Закінчення німецького прикметника-означення залежить ще й від того, який артикль супроводжує його — означений, неозначений чи нульовий.

Якщо перед ним стоїть означений артикль, то останній досить чітко визначає рід, число й відмінок не тільки іменника, але й прикметника-означення, який, образно кажучи, в тіні артикля почуває себе "слабким", однак захищеним (так звана слабка відміна прикметників), наприклад:

der alte Freund, das interessante Buch.

Якщо артикля нема (нульовий артикль) або займенник, що стоїть перед прикметником-означенням, не має закінчення, яке б вказувало на рід, число і відмінок іменника, то прикметник сам бере на себе виконання цього завдання і приймає закінчення артикля, тобто, коротко кажучи, прикметник стає "сильним" (сильна відміна прикметників), наприклад:

mein alter Freund, interessantes Buch.

Студентам необхідно володіти **правилами порядку слів** німецького простого поширеного (розповідного, питального, окличного), складносурядного і особливо складнопідрядного речень. Для німецької мови характерна точна фіксація головних членів речення і відносно вільне розташування другорядних.

ПАМ'ЯТАЙТЕ:

1. У розповідному та питальному реченні з

питальним словом діє "залізне" правило ("Faustregel"): на *другому* місці мусить стояти *присудок*. Якщо він складений, то на *другому* місці стоїть його відмінювана частина, а невідмінювана, в тому числі й відокремлювані префікси, стоїть в кінці речення, наприклад:

Ich fahre morgen früh nach Ternopil ab.

Wann fährst du nach Ternopil ab? Morgen fährt mein Freund nach Kyjiw ab.

2. В окличних і питальних реченнях без питального слова присудок завжди займає перше місце:

Lesen Sie den Text vor! Fährt dieser Zug nach Ternopil?

3. Порядок слів підрядного речення характеризується тим, що відмінювана частина присудка посідає *останнє* місце, замикаючи підрядне речення. Сполучник чи сполучне слово на початку речення і дієслово в особовій формі створюють так звану **рамкову конструкцію: *Ich weiß, dass er nach Hause gefahren ist.***

ЯК ОВОЛОДИТИ ЛЕКСИЧНИМ МАТЕРІАЛОМ

Одним із найбільш важливих моментів оволодіння німецькою мовою є засвоєння лексики. Слова дуже добре запам'ятовуються під час виконання усних і письмових вправ, яких у підручниках дуже багато. Не забувайте, що кожне слово повинне стати зрозумілим, відтак декілька разів прочитане і вимовлене вголос, написане й усно відтворене в різних реченнях.

Корисно вести свій власний робочий словник, куди

варто записувати цілі вислови, в яких одне й те ж слово має різні значення — адже відомо, що слова найкраще запам'ятовуються в контексті, а не ізольовано.

Доцільно також записувати словоформи та словосполучення, об'єднуючи їх навколо певних тем чи понять — руху" і т.д.). Заведіть для цього в зошиті спеціальний розділ. Без допомоги словника подумки і вголос згадуйте завчені слова, вивчайте і повторюйте їх якомога частіше. Ефективним прийомом у роботі з лексикою є вивчення напам'ять і відтворення (як усне, так і письмове) мовних уривків, зразків, виразів, віршів, прислів'їв, пісень і т. д. рідною мовою і навпаки. Систематично читайте і перечитуйте навчальні тексти вголос.

РОБОТА НАД РОЗВИТКОМ НАВИЧОК УСНОГО МОВЛЕННЯ

Оволодіння усним мовленням — одне з основних завдань, які ставляться під час вивчення іноземної мови. "**Єдина справжня розкіш — це розкіш людського спілкування**", — справедливо писав видатний французький письменник Антуан де Сент-Екзюпері. Володіння усним мовленням охоплює *розуміння* усного мовлення і *вміння говорити*. Із великого розмаїття прийомів оволодіння навичками усного мовлення пропонуємо такі:

1. Виконуйте самостійно якомога більше усних і письмових вправ. Перш ніж приступати до їхнього виконання, не забувайте повторювати лексику. Намагайтеся промовляти все, що ви пишете або читаете — це допоможе вам розвинути мовленнєві навички.

2. Запам'ятовуйте розмовні зразки, вказані в підручнику, виписуйте їх у зошит або записник і потім використовуйте їх у своєму мовленні.
3. Тренуйтеся у складанні діалогів — вони краще імітують розмовне мовлення. У діалогах не обмежуйтеся тільки запитаннями і відповідями — висловлюйте також своє ставлення до сказаного: задоволення, незадоволення, здивування, сумнів і т.д.
4. Вивчайте напам'ять тексти, діалоги, вірші, прислів'я, стандартні висловлювання, які часто вживаються в побутовому мовленні.
5. Тренуйтеся у переказуванні текстів — це допоможе вам запам'ятати і вживати в мовленні нові слова і вислови.
6. Тренуйтеся в описі німецькою мовою предметів, картин, діафільмів, відеофільмів.
7. Говоріть у нормальному темпі, долайте сповільнене мовлення. Прослідкуйте за годинником, скільки слів ви вимовляєте за хвилину і намагайтеся збільшити швидкість мовлення. Пам'ятайте, що рідною мовою людина вимовляє в середньому 130 слів за хвилину.

Граматичний довідник

ОСНОВИ НІМЕЦЬКОЇ ГРАМАТИКИ

§ 1. Артикль (Der Artikel)

У німецькій мові іменник вживається в супроводі службового слова, яке називається **артиклем**. Артикль буває **означений** (der bestimmte Artikel) і **неозначений** (der unbestimmte Artikel).

За артиклем можна визначити рід, число, відмінок іменника, але головна його функція означеність і неозначеність.

чоловічий рід	<i>der Mann ein Mann m (maskulinum)</i>
жіночий рід	<i>die Frau eine Frau f (femininum)</i>
середній рід	<i>das Kind ein Kind n (neutrum)</i>
множина	<i>die Kinder Kinder pl (Plural)</i>

У німецькій мові **чотири** відмінки:

<i>Nominativ</i> (називний)	<i>wer? was?</i> (хто? що?)
<i>Genitiv</i> (родовий)	<i>wessen?</i> (чий?, чия?, чие?, чий?)
<i>Dativ</i> (давальний)	<i>wem? wo?</i> (кому?, чому?, де?)
<i>Akkusativ</i> (знахідний)	<i>wen? was? wohin?</i> (кого?, що?, куди?)

§ 2. Відмінювання означеного і неозначеного артикля (Die Deklination des bestimmten und des unbestimmten Artikels)

m   f   n   pl

Nom.	der ein	die eine	das ein	die
Gen.	des eines	der einer	des eines	der
Dat.	dem einem	der einer	dem einem	den
Akk.	den einen	die eine	das ein	die

§ 3. Вживання артикля (Der Gebrauch des Artikels)

Неозначений артикль вживається:

1. Коли предмет називається вперше:

Sie kauft ein Buch.

2. Після дієслів *haben i brauchen* та безособового звороту *es gibt*.

Ich habe eine Mutter. Er braucht ein Buch.

Es gibt hier einen großen Lesesaal.

3. В іменному присудку:

Berlin ist eine schöne Stadt.

4. У порівнянні:

Es schwimmt wie ein Fisch.

§ 4. Означений артикль вживається:

1. Коли предмет називається повторно:

Dort spielt ein Junge. Der Junge ist noch ganz klein.

2. Перед іменниками, що означають одини в своєму роді предмети. Сюди належать назви островів, країн світу, планет, сузір'їв, пір року, днів тижня, місяців, рік, озер, гір, морів, океанів, пустель: *der Himmel, der Merkur, der Norden, der Frühling, der November, der Mittwoch, der Dnipro, der Baikal, die Ostsee, der Stille Ozean, die Krim.*

3. Із назвами країн і міст жіночого та чоловічого роду:

die Ukraine, die Schweiz, die Türkei, der Iran, der Irak, der Haag.

4. Із назвами країн і міст середнього роду та власними іменами, якщо вони уточнені означенням:

Der große Schewtschenko, das alte Kyjiw.

5. Якщо перед іменником стоїть прикметник у найвищому ступені або порядковий числівник:

Der beste Freund, die dritte Stunde.

6. Якщо іменник уточнений підрядним означальним реченням або інфінітивом у ролі означення:

Die Stadt, die am Dnipro liegt, heißt Kyjiw.

7. Перед іменником із неузгодженим означенням, вираженим іменником у родовому відмінку:

Hier liegt das Buch meines Freundes.

§ 5. Опущення артикля

Артикль не вживається:

1. Перед іменниками у множині, якщо в однині іменник вживається з означеним артиклем:

Hier liegt ein Buch. Hier liegen Bücher.

2. Якщо перед іменником стоїть займенник або кількісний числівник:

Dieses Zimmer, zwei Freunde.

3. Перед предикативними іменниками, що означають професію, національність, звання, пори року, відрізок дня:

Es ist Abend. Sie ist Lehrerin, aber: Sie ist eine gute Lehrerin.

4. Якщо перед іменником стоїть означення, виражене іменником у родовому відмінку:

Am Tisch saß Rolfs Vater.

5. Перед власними іменами, назвами міст і країн середнього роду без означення:

Hans, Ternopil, Polen

6. Перед іменниками — назвами речовин, коли йдеться про речовину взагалі:

Ich trinke Milch.

7. У звертанні та вигуках:

Herr Müller, geben Sie mir bitte dieses Buch. Achtung! Feuer!

8. У приказках і сталих зворотах:

Schulter an Schulter; zu Fuß; nach Hause; Hand in Hand; von Zeit zu Zeit.

9. У переліку:

Ich brauche Brot, Milch, Butter, Wurst.

10. У таких словосполученнях:

Anfang September, Mitte November, Ende Mai.

11. Часто після прийменників ohne, ab, außer, bei, nach, vor.

Ohne Mantel, nach Hause, vor Angst.

Грамматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Замініть означений артикль неозначеним:

der Freund, das Buch, der Schüler, das Buch, der Vater, die Familie, das Fenster, die Bibliothek, der Satz, das Wort, die Tochter, der Sohn.

2. Напишіть іменники з означеним артиклем:

1. Name, 2. Land, 3. Freund, 4. Lehrer, 5. Heft, 6. Sprache, 7. Kind, 8. Buch, 9. Antwort, 10. Herr, 11. Frage, 12. Schüler, 13. Schülerin, 14. Tag, 15. Mittwoch.

3. Напишіть іменники з неозначеним артиклем:

1. Reise, 2. Name, 3. Land, 4. Buch, 5. Schüler, 6. Freund, 7. Frage, 8. Heft, 9. Lehrerin, 10. Brief, 11. Minute, 12. Abend, 13. Nacht, 14. Monat, 15. Dienstag.

4. Напишіть іменники з означеним артиклем:

7. Kleiderschrank. 2. Tischlampe. 3. Übungsbuch. 4. Schreibtisch. 5. Sommerkleid. 6. Fahrstuhl. 7. Tannenbaum. 8. Hausarbeit. 9. Regenschirm. 10. Freizeit. 11. Sommerferien. 12. Lieblingsfach. 13. Deutschunterricht. 14. Fachmann. 15. Postamt.

5. Вставте пропущений артикль:

1. Da kommt... Bus. ... Bus ist voll Menschen.

2. Heute hat unsere Klasse ... Versammlung. ... Versammlung findet heute um 2 Uhr statt.

3. An der Wand hängt... Bild. ... Bild stellt Berglandschaft dar.

4. Schreiben wir heute ... Diktat? Ist... Diktat schwer?

5. Lesen die Schüler... Buch? Ist... Buch interessant?

6. *Вставте означений чи неозначений артикль, коли це необхідно:*

1. In der Schule gibt es ... Sprachzirkel. 2. Die Schule braucht... Musiklehrer. 3.

Wir haben oft... Versammlungen. 4. Paul kommt ohne ... Mantel. 5. Hast du ...

Schwester? 6. Die Schüler üben ... Grammatik. 7.... Lehrer kommt in ... Klasse.

7. *Вставте, коли це необхідно, артикль:*

1. Paul ist—... begabter Schüler.

2. Herr Schulz ist... Germanist.

3. Frau Uhlmann ist... Lehrerin.

4. Mozart war.. genialer Komponist.

5. Christine ist... erfahrene Ärztin.

6. Hontschar ist... bekannter ukrainischer Schriftsteller.

7. Sie trinkt gern ... Milch.

8. Ich kaufe jeden Tag... Milch,..., Brot, ... Käse.

ІМЕННИК (DAS SUBSTANTIV)

Іменник має три роди: чоловічий, жіночий і середній. Показником граматичного роду є артикль, займенник або прикметник, який стоїть перед іменником:

die Stadt das Land der Lehrer

unsere Stadt dieses Land jeder Lehrer

schöne Stadt schönes Land guter Lehrer

§ 6. Множина іменників (Die Pluralbildung)

Іменник має два числа: однину (der Singular) і множину (der Plural). Для утворення множини в німецькій мові використовують суфікси, умлаут і артикль. Розрізняють чотири типи утворення множини іменників залежно від суфікса:

I тип — суфікс *-e* II тип — суфікс *-en*

III тип — суфікс *-er* IV тип — суфікса нема.

I тип — суфікс *-e* (з умлаутом або без нього).

1. Більшість іменників чоловічого роду:

der Tisch — die Tische, der Sohn — die Söhne.

2. Деякі односкладові іменники жіночого роду:

die Hand — die Hände, die Wand — die Wände, die Nacht — die Nächte.

3. Іменники середнього роду:

das Jahr — die Jahre, das Heft — die Hefte, das Gedicht — die Gedichte, das Dokument — die Dokumente.

II тип — суфікс *-en*

1. Більшість іменників жіночого роду:

die Frage — die Fragen, die Freundin — die Freundinnen, die Schülerin — die Schülerinnen.

2. Невелика група іменників середнього роду:
das Auge — die Augen, das Ohr — die Ohren, das Bett — die Betten, das Interesse — die Interessen.

3. Іменники чоловічого роду (слабка відміна):
der Junge — die Jungen, der Deutsche — die Deutschen, der Herr — die Herren, der Soldat — die Soldaten.

III тип — суфікс -er (з умлаутом або без нього)

1. Більшість односкладових іменників середнього роду:
das Buch — die Bücher, das Bild — die Bilder, das Kind — die Kinder, das Dach — die Dächer.

2. Невелика група іменників чоловічого роду:
der Wald — die Wälder, der Mann — die Männer, der Gott — die Götter.

134

IV тип — суфікса нема (з умлаутом або без нього)

1. Іменники чоловічого і середнього роду, які в однині закінчуються на: -er, -el, -en, -chen, -lein:

der Arbeiter — die Arbeiter, der Garten — die Gärten, das Fenster — die Fenster, das Mädchen — die Mädchen, der Apfel — die Äpfel, der Vater — die Väter.

2. Тільки два іменники жіночого роду:
die Mutter — die Mütter, die Tochter — die Töchter.

Виняток — суфікс -s. Деякі іменники, запозичені переважно з французької і англійської мов, приймають суфікс -s:

В..

*das Auto — die Autos, der Klub — die Klubs,
der Park — die Parks, das Kino — die Kinos,
das Foto — die Fotos, das Hotel — die Hotels,
die Kamera — die Kameras, das Kasino — die Kasinos.*

ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ (DEKLINATION DER SUBSTANTIVE)

§ 7. Сильна відміна іменників (Starke Deklination der Substantive)

Характерною ознакою сильної відміни є закінчення -(e)s у родовому відмінку однини. До сильної відміни належать усі іменники середнього роду (крім іменника *das Herz*) та іменники чоловічого роду, які не належать до слабкої відміни.

Nom. *der Freund das Fenster*
Gen. *des Freundes des Fensters*
Dat. *dem Freund dem Fenster*
Akk. *den Freund das Fenster*

§ 8. Слабка відміна іменників (Schwache Deklination der Substantive)

а) Ознака слабкої відміни — закінчення -en у всіх відмінках, крім називного. До цієї відміни належать іменники чоловічого роду, що означають назви живих істот і закінчуються на -e: *der Junge, der Knabe, der Löwe, der Affe, der Hase;*

б) односкладові іменники чоловічого роду, що означають назви живих істот, які раніше мали закінчення -e в називному відмінку: *der Held, der Mensch, der Bär, der Herr, der Hirt, der Fürst, der Graf, der Narr, der Ochs;*

с) похідні іменники, утворені за допомогою суфікса *-e*, які означають національність:

der Deutsche, der Däne, der Franzose;

d) іменники іншомовного походження із суфіксами: *-ant, -arch, -soph, -at, -ekt, -ent, -et, -graph, -ist, -it, -log(e), -nom, -og, -ot:*

der Aspirant, der Monarch, der Phantast, der Diplomat, der Architekt, der Poet, der Biograph, der Publizist, der Biologe, der Agronom, der Pädagoge, der Pilot, der Student.

е) іменники, утворені за допомогою префікса *ge-* і суфікса *-e*:

der Gefährte, der Gehilfe, der Geselle

Nom. *der Junge der Herr*

Gen. *des Jungen des Herrn*

Dat. *dem Jungen dem Herrn*

Akk. *den Jungen den Herrn*

§ 9. Жіноча відміна іменників (Weibliche Deklination der Substantive)

До жіночої відмини належать усі іменники жіночого роду. Вони характеризуються відсутністю закінчень у всіх відмінках однини.

Nom. *die Hand*

Gen. *der Hand*

Dat. *der Hand*

Akk. *die Hand*

§ 10. Перехідна група відмінювання іменників (Übergangsgruppe der Substantive)

До цієї групи належать такі іменники:

der Friede (n), der Fels, der Gedanke, der Wille, der Name, der Schade, der Buchstabe, der Same, der Funke, der Haufe, das Herz.

Ці іменники мають у родовому відмінку закінчення *-ens* і закінчення *-n* у давальному і знахідному:

Nom. *der Frieden*   *das Herz*

Gen. *des Friedens*   *des Herzens*

Dat. *dem Frieden*   *dem Herzen*

Akk. *den Frieden*   *das Herz*

§ 11. Відмінювання іменників у множині (Deklination der Substantive im Plural)

У множині всі іменники відмінюються однаково. У давальному відмінку вони приймають закінчення *-n* за винятком тих, які вже мають суфікс множини *-en* або *-s*.

Plural

Nom. *die Hefte*   *die Hände*   *die Studenten*

Gen. *der Hefte*   *der Hände*   *der Studenten*

Dat. *den Heften*   *den Händen*   *den Studenten*

Akk. *die Hefte*   *die Hände*   *die Studenten*

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Провідмінійте подані іменники в однині та множині і визначте відміну іменника:

der Schüler, der Junge, das Volk, ein Schrank, die Tante, das Mädchen, der Mensch, die Lehrerin, der Aspirant.

2. Дайте відповіді на питання, вживши вказані іменники в потрібному відмінку:

1. Wer spricht dort? (die Oma, der Schüler, das Mädchen)
2. Wessen Arbeit ist interessant? (der Professor, die Schülerin, ein Student)
3. Wem sind Sie gestern begegnet? (der Freund, eine Freundin, der Bekannte)
4. Wen sehe ich hier? (eine Frau, ein Lehrer, ein Student)

3. Поставте іменники в потрібному (відповідному) відмінку:

1. Jeden Morgen ruft meine Mutter (der Onkel) an.
2. Bringe (der Vater) die Arznei aus der Apotheke !
3. Die Mutter gibt (der Sohn) (ein Kugelschreiber).
4. Unsere Klasse bekam (ein Brief) aus Berlin.
5. Der Lehrer betrat (der Saal).
6. Die Schüler antworten auf die Fragen (der Lehrer).
7. Links ist das Zimmer (der Vater und die Mutter).

4. Перекладіть українською мовою. Скажіть, до якої відміни належать подані іменники й у якому відмінку вони вживаються:

1. Jeden Tag besuche ich die Bibliothek.
2. Heute sehe ich dort meinen Freund.
3. Die Mutter sitzt und liest.
4. Der Onkel liest eine Zeitung.
5. Diese Zeitschrift gehört dem Aspiranten.
6. Die Schwester übersetzt einen Text.
7. Der Mut des Helden ist Vorbild für die Jugend.

5. Утворіть множини іменників:

Der Garten, der Lehrer, der Tisch, die Hand, das Jahr, die Wand, das Haus, der Held, die Uhr, die Frau, die Übung, das Gebirge, die Mutter, das Spiel, der Mann, die Schülerin, die Stunde, der Juhge, der Name, das Hemd, die Zeitung, die Stadt.

6. Напишіть десять іменників жіночого роду, які мають у множині закінчення -n або -en.

7. Пригадайте десять іменників середнього роду, які мають у множині закінчення -er.

8. Напишіть 15-20 іменників, які мають у множині закінчення -e або зовсім не мають закінчення (з умляутом або без нього).

9. Поставте іменники у множині:

1. Der Lehrer erzählt von Taras Schewtschenko.
2. Die Tochter spielt Klavier.
3. Die Schülerin ist fleißig,
4. Das Gedicht ist schön.
5. Die Mutter ist gut.
6. Der Bruder ist gesund.
7. Der Freund ist glücklich.

10. Перекладіть німецькою мовою. Застосуйте зворотний порядок слів:

1. Тут сидить багато людей. 2. Тут працюють учениці і учні. 3. Ліворуч стоять столи і стільці. 4. Праворуч стоять книжкові шафи. 5. Тут лежать підручники. 6. Ці студенти добре розмовляють німецькою. 7. Тут вчаться мої друзі.

ТЕСТ

1. Виберіть правильний варіант:

1. Der Schüler erzählt von den
  - a) Freund
  - b) Freundes
  - c) Freunden
2. Der Junge spricht mit dem
  - a) Vater
  - b) Vaters
  - c) Vätern
3. Ich habe den ... nicht verstanden
  - a) Textes
  - b) Text
  - c) Texte
4. Ich gehe in ... Schule.
  - a) die
  - b) der
  - c) den
5. Er hängt den Mantel in ... Schrank.
  - a) dem
  - b) den
  - c) die
6. Wir stellen den Tisch in ... Ecke.
  - a) den
  - b) die
  - c) der
7. Haben Sie...Wagner schon angerufen?
  - a) Herrn
  - b) Herr
  - c) Herren
8. Die Eltern sprechen mit den
  - a) Kinder
  - b) Kind
  - c) Kindern
9. Gehen Sie in ... Zimmer.
  - a) dem
  - b) das
  - c) den
10. Meine Großeltern leben auf... Lande.
  - a) das
  - b) des

c) dem

ПРИКМЕТНИК (DAS ADJEKTIV)

Прикметники відмінюються за родами, числами і відмінками. У реченні прикметник узгоджується з іменником, якого він стосується.

Розрізняють: слабку, сильну і мішану відміну прикметників.

§12. Слабка відміна прикметників (Die schwache Deklination der Adjektive)

За нею відмінюються прикметники, якщо перед ними стоять:

- a) означений артикль: *der, die, das*;
- b) вказівний займенник: *dieser, jener, welcher, solcher*,
- c) неозначений займенник: *jeder, mancher*,
неозначений числівник: *alle, beide, sämtliche*.

Під час відмінювання за слабкою відміною прикметники приймають у **Nominativ** усіх трьох родів та в **Akkusativ** жіночого і середнього роду однини закінчення *-e*, і у всіх інших відмінках — закінчення *-en*.

Singular

Nom. *der schöne Garten die neue Wohnung das neue Buch*
Gen. *des schönen Gartens der neuen Wohnung des neuen Buches*
Dat. *dem schönen Garten der neuen Wohnung dem neuen Buch*
Akk. *den schönen Garten die neue Wohnung das neue Buch*

Plural

Nom. *die schönen Gärten die neuen Bücher*
Gen. *der schönen Gärten der neuen Bücher*
Dat. *den schönen Gärten den neuen Büchern*
Akk. *die schönen Gärten die neuen Bücher*

§ 13. Сильна відміна прикметників (Die starke Deklination der Adjektive)

Прикметник відмінюється за сильною відміною, якщо перед ним не стоїть супровідне слово (артикль, займенник). Вони приймають у всіх відмінках закінчення означеного артикля, за винятком Genitiv однини чоловічого і середнього родів, де прикметники приймають закінчення *-en*. Після кількісних числівників (*drei, vierzehn*) і неозначених займенників (*viele, wenige*) прикметник також відмінюється за сильною відміною.

Singular

Nom. *schöner Garten neue Wohnung neues Buch*
Gen. *schönen Gartens neuer Wohnung neuen Buches*
Dat. *schönem Garten neuer Wohnung neuem Buch*
Akk. *schönen Garten neue Wohnung neues Buch*

Plural

Nom. *schöne Gärten neue Bücher*
Gen. *schöner Gärten neuer Bücher*
Dat. *schönen Gärten neuen Büchern*
Akk. *schöne Gärten neue Bücher*

Plural

Nom. *drei neue Kleider viele schöne Blumen*
Gen. *drei neuer Kleider vieler schöner Blumen*
Dat. *drei neuen Kleidern vielen schönen Blumen*
Akk. *drei neue Kleider viele schöne Blumen*

§ 14. Мішана відміна прикметників (Die gemischte Deklination der Adjektive)

Якщо перед прикметником стоїть: неозначений артикль (*ein, eine, ein*), присвійні займенники (*mein, dein, sein, ihr, unser, euer*), неозначені займенники (*kein, irgendein*), питальний займенник (*was für ein*), то ці прикметники в усіх родах, а також у знахідному відмінку однини жіночого і середнього родів мають закінчення сильної відміни, в інших відмінках слабкої відміни.

Singular

Nom. *ein guter Freund ein schönes Bild eine neue Schule*
Gen. *eines guten Freundes eines schönen Bildes einer neuen Schule*
Dat. *einem guten Freund einem schönen Bild einer neuen Schule*
Akk. *einen guten Freund ein schönes Bild eine neue Schule*

§15. Ступені порівняння прикметників і прислівників (Die Komparationsstufen der Adjektive und Adverbien)

Якісні прикметники і прислівники мають три ступені порівняння: звичайний (*der Positiv*) — *groß* вищий (*der Komparativ*) — *größer* найвищий (*der Superlativ*) — *am größten; der, die das größte*.

Вищий ступінь утворюється додаванням суфікса *-er* до звичайного ступеня. Прикметники з кореневими голосними *a, o, u* переважно приймають умлаут: *kalt — kälter, groß — größer, jung — jünger*.

Найвищий ступінь прикметників утворюється додаванням до звичайного ступеня суфікса *-ste* (відмінювана форма). Невідмінювана форма утворюється за допомогою суфікса *-sten* і частки *am*: *klein — der (die, das) kleinste, am kleinsten groß — der (die, das) größte, am größten*. Деякі прикметники і прислівники утворюють ступені порівняння не за загальними правилами:

<i>Gut</i>	<i>besser</i>	<i>der beste;</i>	<i>am besten</i>
<i>Hoch</i>	<i>höher</i>	<i>der höchste;</i>	<i>am höchsten</i>
<i>nah</i>	<i>näher</i>	<i>der nächste;</i>	<i>am nächsten</i>
<i>viel</i>	<i>mehr</i>	<i>der meiste;</i>	<i>am meisten</i>
<i>gern</i>	<i>lieber</i>	<i>der liebste;</i>	<i>am liebsten</i>
<i>oft</i>	<i>öfter</i>	<i>der häufigste;</i>	<i>am häufigsten</i>
<i>bald</i>	<i>eher</i>		<i>am ehesten</i>

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Провідмініайте:

Dieser schöne Junge, eine lange Nacht, jene lustige Geschichte, warmes Wasser, berühmte Menschen, kein guter Freund, ihre ältere Schwester, ein neues Kleid, einige alte Häuser.

2. *Здивуйтеся, якщо для цього у вас є підстави, і перепитайте:*

— *Mein Bruder trinkt nur kalten Tee.*

— *Kalten Tee?*

— *Ja.*

Mein Sohn isst reifes Obst nicht gern.

Ich habe frisches Brot nicht gern.

Ich habe kalten Kaffee gern.

Früher trank ich heiße Milch am liebsten.

In der Kindheit aß ich nur frischen Käse.

Ich trinke am liebsten schwarzen Kaffee.

Und am Morgen werde ich starken Tee trinken.

3. *Назвіть, що Ви вибрали б (що Вам більше подобається):*

— *Eine weiße Bluse oder eine blaue Bluse?*

— *Eine blaue Bluse.*

1. Eine helle Jacke oder eine dunkle Jacke?

2. Eine schwarze Schürze oder eine braune Schürze?

3. Eine rote Blume oder eine blaue Blume?

4. Ein blaues Kleid oder ein gelbes Kleid?

5. Einen schwarzen Mantel oder einen grauen Mantel?

4. *Заперечте почуте, якщо Ви не згодні, і виправте співбесідника:*

— *Das ist ein altes Auto.*

— *Das stimmt nicht. Das ist kein altes Auto. Das ist ein modernes Auto*

1. Das ist ein altes Dorf.

2. Das ist eine kleine Stadt.

3. Das ist ein interessantes Buch.

4. Das ist ein hoher Berg.

5. Sie ist ein fleißiges Mädchen.

6. Das ist eine interessante Geschichte.

5. *Поставте прикметники у відповідному відмінку:* 1. Heute ist gut ... Wetter.

2. In dem hell ... Lesesaal arbeiten die Schüler. 3. Wir übersetzen einen schwer...

Text. 4. Gelb ... Blätter bedecken die Erde. 5. Hier ist warm ... Wasser. 6. Ich sitze

an einem groß ... Schreibtisch. 7. In unsere Klasse kam heute ein neu ... Schüler. 8.

Wir wünschen ihnen ein glücklich ..., neu ... Jahr. 9. Er wird dort seine frei... Zeit

verbringen. 10. Seine alt... Eltern leben in Kyjiw.

6. *Утворіть ступені порівняння від поданих прикметників і прислівників:*

alt, arm, gut, groß, berühmt, dunkel, eng, frisch, klar, klein, kurz, neu, nah, mutig,

lang, ruhig, warm, oft, viel, gern, gut, hoch.

7. *Дайте заперечні відповіді на питання. Замініть подані прикметники і прислівники антонімами:*

Зразок: Ist das Zimmer deines Bruders ebenso groß wie dein Zimmer?

- *Nein, das Zimmer meines Bruders ist kleiner.*

1. Steht deine Schwester ebenso früh auf wie du?
2. Wohnt dein Freund ebenso weit wie du?
3. War der Winter in diesem Jahr ebenso warm wie im vorigen Jahr?
4. Ist dein Onkel ebenso alt wie deine Tante?
5. Übersetzt dein Freund diesen Text ebenso gut wie du?
6. Ist dieses Klassenzimmer ebenso hell wie jenes?

6. *Доповніть речення прикметником або прислівником у вищому ступені.*
Зразок: Ich bin jung. Meine Schwester...

- Ich bin jung. Meine Schwester ist jünger.

1. Der Text ist schwer. Die Übung.... 2. Mein Bruder kam spät nach Hause. Ich kam ... . 3. Mein Freund schwimmt gut. Ich schwimme ... . 4. Diese Schülerin spricht Deutsch langsam. Jene Schülerin spricht... . 5. Im Herbst sind die Nächte lang. Im Winter sind die Nächte ... .

9. *Дайте позитивні відповіді, використовуючи прикметники або прислівники в найвищому ступені:*

1. Ist der Bruder in Ihrer Familie am jüngsten?
2. Sind die Tage im Dezember am kürzesten?
3. Ist dieser Weg am längsten?
4. Ist dieses Klassenzimmer am hellsten?
5. Übersetzt Olga den Text am schnellsten?
6. Ist das Wetter im Januar am kältesten?
7. Ist dieses Haus am größten?

9. *Перекладіть німецькою мовою:*

1. Брат старший за мене. 2. Рейн довший за Одер. 3. Карл стрибає вище за Рольфа. 4. Дніпро найдовша річка в Україні. 5. Найкоротші дні у грудні. 6. Найчастіше ми відвідуємо музеї. 7. Цей хлопчик бігає на ковзанах краще, ніж його сестра. 8. Узимку дні стають коротшими, а ночі довшими.

ЗАЙМЕННИК (DAS PRONOMEN)

§ 16. Особові займенники (Die Personalpronomen)

Особові займенники відмінюються так:

Singular

Nom.	<i>ich</i>	<i>du</i>	<i>er</i>	<i>sie</i>	<i>es</i>
Gen.	<i>meiner</i>	<i>deiner</i>	<i>seiner</i>	<i>ihrer</i>	<i>seiner</i>
Dat.	<i>mir</i>	<i>dir</i>	<i>ihm</i>	<i>ihr</i>	<i>ihm</i>
Akk.	<i>mich</i>	<i>dich</i>	<i>ihn</i>	<i>sie</i>	<i>es</i>

Plural

Nom.	<i>wir</i>	<i>ihr</i>	<i>sie</i>	<i>Sie</i>
Gen.	<i>unser</i>	<i>euer</i>	<i>ihrer</i>	<i>Ihrer</i>
Dat.	<i>uns</i>	<i>euch</i>	<i>ihnen</i>	<i>Ihnen</i>
Akk.	<i>uns</i>	<i>euch</i>	<i>sie</i>	<i>Sie</i>

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. *Замість іменників застосуйте особові займенники.*

1. Dieser Schüler ist fleißig. 2. Die Schwester steht früh auf. 3. Die Schüler nehmen Platz. 4. Das Mädchen hat viel zu tun. 5. Die Aufgabe ist schwer. 6. Der Vater sitzt am Tisch. 7. Das Zimmer ist hell und gemütlich.

2. *Поставте особові займенники у правильному відмінку:*

1. Dort steht ein Junge. Ich kenne ... schon lange.
2. Die Aufgabe ist schwer. Bereitest du ... selbst vor?
3. Das Kind geht in die Schule. Ich will... begleiten.
4. Allein findet er den Weg nicht. Ich hole ... ab.
5. Hast du ein Heft? Ich brauche... ?
6. Kaufen Sie das Kleid? - Ja, ich kaufe....
7. Verstehen Sie mich? - Ja, ich verstehe....

3. *Поставте особові займенники в давальному відмінку:*

1. Wie geht es ... (du, Sie, er)?
2. Du gibst (ich, er, sie) das Wörterbuch.
3. Die Lehrerin diktiert (wir, ihr, sie) ein Diktat.
4. Er schenkt (du, sie, Sie) ein Bild.
5. Du hilfst (ich, er, sie, wir).
6. Sie erklärt (wir, sie, ihr).
7. Er dankt (ich, wir, ihr).

4. *Дайте відповіді на питання, використовуючи особовий займенник:*

Muster: Wem schreibt deine Mutter?

Sie schreibt mir.

1. Wem schreibt seine Kusine?
2. Wem liest ihre Lehrerin vor?
3. Wem dankt unser Freund?
4. Wem teilt mein Bruder diese Nachricht mit?
5. Wem hilft Ihre Nichte?
6. Wem erzählt Ihre Freundin von ihren Plänen?

5. *Доповніть речення особовими займенниками:*

1. Kaufen Sie das Heft? Ja, ich kaufe ...
2. Liest du die Zeitung? Ja, ich lese ....
3. Besucht ihr uns? Ja, wir besuchen ...
4. Fragst du die Lehrerin? Ja, ich frage ....
5. Verstehen Sie die Fragen? Ja, ich verstehe ...
6. Helfen Sie den Eltern? Ja, ich helfe...

§ 17. Присвійні займенники (Die Possesivpronomen)

		m	f	n	pl
Singular	<i>ich</i>	mein	meine	mein	meine
	<i>du</i>	dein	deine	dein	deine
	<i>er</i>	sein	seine	sein	seine
	<i>sie</i>	ihr	ihre	ihr	ihre
	es	sein	seine	seine	seine
Plural	wir	unser	unsere	unser	<i>unsere</i>
	ihr	euer	eure	euer	eure
	sie	ihr	ihre	ihr	ihre
	<i>Sie</i>	<i>Ihr</i>	<i>Ihre</i>	<i>Ihr</i>	<i>Ihre</i>

Присвійні займенники відмінюються в однині, як неозначений артикль, а у множині — як означений

Singular Plural

Nom.	<i>mein Vater seine Schwester</i>	<i>unsere Bücher</i>
Gen.	<i>meines Vaters seiner Schwester</i>	<i>unserer Bücher</i>
Dat.	<i>meinem Vater seiner Schwester</i>	<i>unseren Büchern</i>
Akk.	<i>meinen Vater seine Schwester</i>	<i>unsere Bücher</i>

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. *Перекладіть українською мовою:*

1. Das ist mein Buch. Gib mir sein Buch. 2. Das ist dein Buch. Gib mir mein Buch. 3. Das ist sein Buch. Gib mir dein Buch. 4. Das ist ihr Buch. Gib mir sein Buch. 5. Das ist unser Buch. Gib mir euer Buch. 6. Das ist euer Buch. Gib mir ihr Buch (третя особа однини). 7. Das ist Ihr Buch (ввічлива форма). Geben Sie mir mein Buch.

2. *Замість артикля використайте присвійні займенники:*

Muster: Das ist ein Nachschlagewerk

- *Das ist unser Nachschlagewerk*

1. Ich habe ein Fahrrad. - Das ist... Fahrrad.
2. Er hat einen Freund. - Das ist... Freund.
3. Der Lehrer liest eine Zeitung. - Das ist... Zeitung.
4. Herr und Frau Wagner haben ein Haus. - Das ist... Haus.
5. Warum spielt ihr hier? - Ist es ... Spielplatz.
6. Sie macht immer das Zimmer sauber. - Das ist... Zimmer.

3. *Поставте подані в дужках присвійні займенники у відповідному відмінку:*

1. Ich liebe (meine) Eltern sehr. 2. (Mein) Onkel ist 35 und (meine) Tante ist 30 Jahre alt. 3. Ich danke (mein) Freund für das Geschenk. 4. Hilf (sein) Bruder! 5. Sie schreibt (ihre) Mutter einen Brief. 6. Er zeigt (sein) Onkel das neue Buch.

4. *Виберіть потрібний присвійний займенник:*

1. Ich helfe ... Oma. a) meine, b) meiner, c) meinem
2. Hier wohnt sie. Das ist... Haus. a) mein, b) deiner, c) ihr
3. Hier sitzt meine Tochter. Das ist... Tisch. a) euer, b) ihr, c) sein
4. Ohne... Bruder fahre ich nicht. a) mein, b) meinem, c) meinen
5. Wann bringst du ... Zimmer in Ordnung. a) dein, b) deinen, c) deines
6. Monika kauft Blumen für... Eltern. a) ihren, b) ihre, c) ihr

5. *Доповніть питання:*

1. Wie alt ist...? (твій дідусь, твоя бабуся, її брат, її мама, його тітка, Ваш батько, Ваш дядько).
2. Wie heißt...? (твоя мама, твій тато, його сестра, його брат, її бабуся, її дідусь, їхня тітка).
3. Wo wohnt...? (їхній дядько, її сестра, наш друг, Ваша дочка, Ваш син).
4. Wie geht es ... ? (твої друзі, твої батьки, наші знайомі).
5. Wo lernt...? (Ваша дочка, ваш син, його брат, його сестра, твоя подруга, твій друг).

6. *Перекладіть німецькою:*

1. У моїй кімнаті багато квітів.
2. У нашому садку багато дерев.
3. Її кімната дуже затишна.
4. Діти, це ваші іграшки?
5. Я вітаю свою маму з днем народження.
6. Як почуває себе Ваша дружина?
7. Я люблю своє рідне місто.

§ 18. Вказівні займенники (*Die Demonstrativpronomen*)

До вказівних займенників належать: **dieser, diese, dieses** (цей, ця, це) \ **jener, jene, jenes** (той, та, те) \ **derselbe, dieselbe, dasselbe** (той самий, та сама, те саме) \ **solcher, solche, solches** (такий, така, таке) \ **selbst** (сам).

Вказівні займенники **dieser, diese, dieses, jener, jene, jenes** відмінюються, як означений артикль.

Singular

<i>Nom.</i>	dieser Junge	diese Frau	jenes Mädchen
<i>Gen.</i>	dieses Jungen	dieser Frau	jenes Mädchens
<i>Dat.</i>	diesem Jungen	dieser Frau	jenem Mädchen
<i>Akk.</i>	diesen Jungen	diese Frau	jenes Mädchen

Plural

<i>Nom.</i>	diese Jungen
<i>Gen.</i>	dieser Jungen
<i>Dat.</i>	diesen Jungen
<i>Akk.</i>	diese Jungen

Грамматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Замініть означений артикль вказівними займенниками **dieser, diese, dieses, jener, jene, jenes**:

die Tür, der Brief, das Kind, die Helden, das Denkmal, die Bäume, das Fenster, die Reise, der Elefant, die Stunde, das Buch, die Mutter, der Bürger, die Stadt der Staat, das Mädchen.

2. Поставте вказівні займенники **dieser, diese, dieses, diese** у відповідному відмінку:

1. Wir fahren in dies - Sommer aufs Land.
2. Dies ... Gedicht ist von Schewtschenko.
3. Dies ... Schüler ist ein guter Sportler.
4. Ich schenke dies ... Jungen zwei schöne Briefmarken.
5. Mit dies ... Mädchen waren wir zusammen im Theater.
6. An dies ... Thema arbeitet er schon ein Jahr.
7. Der Verkäufer zeigt dies ... Frau neue Waren.
8. Die Kinder dies ... Eltern sind sehr fleißig.

3. Застосуйте замість особового займенника слова в дужках:

Зразок: Ich gebe ihm das Wörterbuch (dieser Junge)
- Ich gebe diesem Jungen das Wörterbuch.

1. Wir sehen ihn oft (dieser Schüler). 2. Wir sehen sie oft (diese Schülerin). 3. Sie liest es gern (jenes Buch). 4. Ich lese sie auch gern (solche Bücher). 5. Sie helfen ihr gern (diese Frau). 6. Du übersetzt ihn richtig (jener Text). 7. Es braucht es (jenes Buch).

4. Перекладіть німецькою мовою:

1. Я часто відвідую цю бібліотеку.
2. Ці працюють у бібліотеці щодня.
3. Ти перекладаєш цей текст правильно.
4. Ми даємо тій дівчині підручник.
5. Ти

виконуєш ці вправи добре. 6. Ми записуємо цю важку вправу в зошит. 7. Вони вчать ті нові слова напам'ять. 8. Ми виконуємо ті вправи письмово.

§ 19. Неозначений займенник *man* (Das unbestimmte Pronomen *man*)

Неозначений займенник *man* не відмінюється й українською мовою не перекладається. Він уживається лише в **Nominativ Singular** і є підметом у неозначено-особових реченнях.

Дієслово, що вживається із займенником *man*, завжди стоїть у 3-й особі однини і українською мовою перекладається як 3-я особа множини: *Man klopft.* — *Стукають (або хтось, дехто стукає); Man sagt.* — *Кажуть (або хтось, дехто каже).*

§ 20. Безособовий займенник *es* (Das unpersönliche Pronomen *es*)

Безособовий займенник *es* вживається в німецькій мові як формальний підмет у безособових реченнях:

Es regnet. — *Дощ іде.*

Es schneit. — *Сніг іде.*

Es ist spät (früh). — *Пізно (Рано).*

Es klappt. - *Справа йде на лад.*

Es gibt. — *Є, існує.*

Es zieht hier — *Тут протяг.*

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. *Перекладіть українською мовою:*

1. Man hilft dem Freund gern. 2. Sonntags arbeitet man nicht. 3. Welche Feiertage begeht man jetzt in der Ukraine? 4. In unserem Land treibt man viel Sport. 5. Man wäscht sich jeden Morgen kalt. 6. Worüber erzählt man in diesem Buch? 7. Man arbeitet gern im Lesesaal.

2. *Перекладіть українською мовою:*

1. Man soll immer pünktlich sein. 2. Darf man herein? 3. Man muß rechtzeitig essen. 4. Diese Aufgabe kann man schnell lösen. 5. Man darf nicht faul sein. 6. Man muß immer ehrlich sein. 7. Nach Odessa kann man mit dem Flugzeug fliegen.

3. *Дайте відповіді на питання:*

Was macht man: 1. Am Morgen? 2. Am Ruhetag? 3. Wenn man krank ist?

4. Wenn man einen Brief schreiben will? 5. In dem Warenhaus?

4. *Перекладіть українською мовою:*

1. Es schneit. 2. Es regnet. 3. Es friert. 4. Es hagelt. 5. Es taut. 6. Es blitzt. Es ist dunkel. 8. Es ist windig. 9. Es ist warm. 10. Es ist hell.

5. *Доповніть речення:*

1. In unserem Dorf gibt es ... 2. Was gibt es ...? 3. Wie geht es ...? 4. In Österreich spricht... Deutsch. 5. Sonntags arbeitet... hier nicht. 6. Hat... noch eine Frage?

6. *Вставте займенник *man* чи *es*:*

1. Im Winter ist ... kalt. 2. Wie geht ... Ihrer Frau? 3. ... muss sich warm anziehen. 4.... schneit oft. 5. Kann ... hier baden? 6. ... hat Angst vor dem Gewitter.

§ 21. Зворотний займенник (Das Reflexivpronomen)

Зворотний займенник має лише одну форму *sich*. Він уживається з діє-
словами у 3-ій особі однини та множини. В українській мові цей займенник
відповідає частці *-ся (-сь)* і вказує на те, що дія звернена на виконавця.

Наприклад:

Ich wasche mich. — Я миюся.

Er interessiert sich. — Він цікавиться.

Wir treffen uns. — Ми зустрічаємось.

Для 1-ї та 2-ї особи однини і множини замість *sich* уживаються відповідні
особові займенники, які стоять у давальному чи знахідному відмінку.

Порівняйте:

Dativ

Akkusativ

1. *Ich merke mir die Regel.* (wem?) 1. *Ich setze mich.* (wen?)

2. *Du merkst dir die Regel.* 2. *Du setzt dich.*

3. *Er merkt sich die Regel.* 3. *Er setzt sich.*

1. *Wir merken uns die Regel.* 1. *Wir setzen uns.*

2. *Ihr merkt euch die Regel.* 2. *Ihr setzt euch.*

3. *Sie merken sich die Regel.* 3. *Sie setzen sich.*

Граматичні вправи і тести : (Grammatische Übungen und Tests)

1. Поставте замість крапок відповідні зворотні займенники.

1. *Ich freue ... sehr.* 2. *Oleg setzt ...an den Tisch.* 3. *Ihr müsst ... jetzt
verabschieden.* 4. *Wir kämmen ...jeden Morgen.* 5. *Du musst... im Bett legen.* 6.
Wir treffen ...um 9 Uhr.

2. Поставте замість крапок подані дієслова у відповідній особі та числі:

1. *Peter ... schnell...* 2. *Ich ... nach der Schule ...* 3. *Seine Schule ... nicht weit
von hier.* 4. *Am Morgen ... wir...* 5. *Du ... immer langsam ...* 6. *Ihr... in zehn
Minuten ...* 7. *Olga und Oleg ... nach der Schule ...* 8. *Das Kind ... mit kaltem
Wasser.*

Sich waschen, sich anziehen, sich ausruhen, sich befinden.

3. Перекладіть німецькою мовою:

1. Де ти вмиваєшся? 2. Я вмиваюсь у ванній кімнаті. 3. Як він одягається? 4.
Він одягається швидко. 5. Наш університет розташований недалеко від мого
дому. 6. Я ще не підготувалася до контрольної роботи. 7. Я погано себе
почуваю.

ЧИСЛІВНИК

(DAS NUMERALE, DAS ZAHLWORT)

§ 22. Кількісні числівники
(Die Grundzahlwörter)

1-12: eins, zwei, drei, vier, fünf, sechs, sieben, acht, neun, zehn, elf, zwölf;

13-19 + zehn: dreizehn, vierzehn, siebzehn, sechzehn;

20, 40, 50 + zig: zwanzig, vierzig, fünfzig; Ausnahme — dreißig

§ 23. Порядкові числівники (Die Ordnungszahlwörter)

Порядкові числівники до 19 утворюються за допомогою суфікса -te, а від 20 — суфікса -ste: der vierte, der fünfzehnte, der zwanzigste; Ausnahme: der erste, der dritte, der siebte (auch: der siebente).

Ці числівники відмінюються так само, як прикметники слабкої відміни.

Nom. der zweite Teil die fünfte Seite das vierte Buch

Gen. des zweiten Teils der fünften Seite des vierten Buches

Dat. dem zweiten Teil der fünften Seite dem vierten Buch

Akk. den zweiten Teil die fünfte Seite das vierte Buch

У датах число дня передається порядковим числівником, а число року — кількісним. На письмі в датах після числівника ставиться крапка.

Am 31. Dezember 1996 war ich in München. — 31 грудня 1 99 6 року я був у Мюнхені.

Роки в німецькій мові читаються так:

Am 7. Januar 1997 (am siebenten Januar neunzehnhundertsiebenundneunzig).

Якщо це не дата, то число читається: eintausendneunhundertsechsunneunzig

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Замість означеного артикля використайте кількісний числівник:

Зразок: das Buch, drei - drei Bücher

1. Das Kind, zwei. 2. Die Stunde, sechs. 3. Der Tag, sieben. 4. Die Tochter, drei. 5. Das Bild, neun. 6. Der Tisch, zwölf. 7. Die Schwester, vier.

2. Дайте відповіді на питання:

1. Der wievielte ist heute? 2. Wie viele Stunden hat der Tag? 3. Wie viele Tage hat die Woche? 4. Wie viele Monate hat das Jahr? 5. Wie viele Tage hat der Monat? 6. Wie alt sind Sie? 7. Wie alt ist Ihre Mutter?

3. Утворіть від кількісних числівників порядкові:

3, 9, 1, 12, 14, 23, 37, 46, 64, 78, 99, 100, 203, 735, 1112, 1998.

4. Перекладіть дати німецькою мовою:

7 січня 1999р.; 20 квітня 1997; 25 червня 1995; 24 серпня 1991; у 1940 році; у вересні 2000 року.

5. Котра година?

4.58 Uhr; 12.00 Uhr; 13.05 Uhr; 14.15 Uhr; 15.30 Uhr; 16.45 Uhr.

6. Перекладіть українською мовою:

1. Котра година? 2. Яке сьогодні число? 3. Сьогодні перше вересня. 4. Коли у Вас день народження? 5. Мій день народження 11 листопада. 6. Скільки Вам років? 7. Мені 25 років. 8. 24 серпня — День незалежності України. 9. Тарас Григорович Шевченко народився 9 березня 1814 р.

ДІЄСЛОВО (DAS VERB)

Дієслово в німецькій мові, як і в українській, змінюється за числами, особами і часами. Має 2 числа (однину та множину) і 3 особи.

На відміну від української мови, дієслово в німецькій мові має 6 часових форм для вираження теперішнього, минулого та майбутнього часів.

Вживання часових форм

Präsens означає дію, що відбувається в теперішньому часі. Він може означати дію, що відбувається в майбутньому.

Die Stunde beginnt. Morgen fahre ich nach Kyjiw.

Präteritum (Imperfekt) означає дію, що відбувається або відбулася до моменту мовлення. Частіше вживається в письмовій мові і є основною дієслівною формою минулого часу в розповідях:

Es war einmal ein Bauer. Er war klug und lustig. Eines Tages sah der Bauer auf seinem Feld einen Teufel. Der Teufel wollte die Ernte holen. Aber auf dem Feld waren nur gelbe Blätter.

Perfekt означає дію, що відбулася до моменту мовлення. Перфект вживається в питаннях і відповідях (у діалогах); у коротких повідомленнях:

"Wann haben Sie den Brief erhalten?" — "Heute!" erwiderte sie leise — "Und Sie sind doch hierher gekommen?" Sie schwieg. (Th.Storni)

Plusquamperfekt вживається майже завжди відносно і означає, що в минулому одна дія відбулася раніше за іншу.

Nachdem er die Schule beendet hatte, arbeitete er noch zwei Jahre im Werk. Der Mann war ausgestiegen und brachte der Frau ein Glas Wasser.

Futur I вживається:

1) для вираження дії, що відбудеться в майбутньому:

Er wird den Urlaub bekommen. Wir werden unseren kranken Freund besuchen;

2) замість наказового способу для вираження категоричного наказу:

Du wirst deinem Freund helfen!

Проте в сучасній німецькій мові футурум часто замінюється презенсом, особливо тоді, коли є обставина, яка вказує на час перебігу дії:

Er kommt morgen. — Він прийде завтра.

Futur II вживається переважно відносно і виражає попередність дії у майбутньому:

Ich werde gehen, wenn ich alle meine Aufgaben erfüllt haben werde.

§ 25. Präsens (теперішній час)

Теперішній час утворюється від основи дієслова і особових закінчень:

-e	-en
-(e)st	-(e)t
-(e)t	-en
<i>ich sage</i>	<i>wir sagen</i>
<i>du sagst</i>	<i>ihr sagt</i>
<i>er, sie, es sagt</i>	<i>sie, Sie sagen</i>

Сильні дієслова з кореневими голосними *a, au, o* у 2-й і 3-й особах однини приймають умлаут:

*Ich fahre stoße laufe wir fahren stoßen laufen
 du ährt stößt läufst ihr fahrt stoßt lauft
 er, sie, es fährt stößt läuft sie, Sie fahren stoßen laufen
 Er trägt, schläft, lässt, hält, brät.*

Сильні дієслова з кореневим голосним *e* змінюються у 2-й і 3-й особах однини на *i* або *ie*:

*ich sehe nehme wir sehen nehmen
 du siehst nimmst ihr seht nehmt
 er, sie, es sieht nimmt sie, Sie sehen nehmen
 Sie gibt, spricht, liest, isst, tritt, hilft, stirbt, trifft, bricht.*

Виняток: gehen, stehen, heben.

§ 26. Відмінювання допоміжних дієслів (Die Konjugation der Hilfsverben)

haben (мати)

*ich habe wir haben
 du hast ihr habt
 er, sie, es hat sie haben*

sein (бути)

*ich bin wir sind
 du bist ihr seid
 er, sie, es sind sie sind*

werden (статувати)

*ich werde wir werden
 du wirst ihr werdet
 er, sie, es wird sie werden*

§ 27. Зворотні дієслова (Die Reflexivverben)

Зворотні дієслова відмінюються зі зворотним займенником, який вживається тільки у 3-й особі однини чи множини.

У 1-й і 2-й особах однини чи множини зворотний займенник *sich* замінюється відповідним особовим займенником у знахідному відмінку.

Перекладаючи з німецької, треба пам'ятати, що в українській мові для всіх осіб вживається один і той же займенник *себе (-ся)*: *ich wasche mich* — я вмиваюся; *du wäschst dich* — ти вмиваєшся:

*ich interessiere mich wir interessieren uns
 du interessierst dich ihr interessiert euch
 er, sie, es interessiert sich sie interessieren sich.*

§ 28 Модальні дієслова (Die Modalverben)

Модальні дієслова передають *ставлення* того, хто говорить, до дії, вираженої неозначеною формою дієслова: *Wir wollen hier arbeiten. Mu* хочемо тут працювати. *Wir können hier arbeiten. Mu* можемо тут працювати

До модальних дієслів належать: *können, dürfen, wollen, müssen, sollen, mögen(lassen)*.

Разом із неозначеною формою дієслова (інфінітивом) модальні дієслова утворюють складений дієслівний присудок.

Наведемо значення модальних дієслів: *können* — *могти, бути спроможним, вміти*; *dürfen* — *могти, мати дозвіл, право*; *wollen* — *хотіти, mögen* —

бажати; *müssen* — *müssen*; *sollen* — бути зобов'язаним; (*lassen* — дозволяти, наказувати, змушувати).

Ці дієслова під час відмінювання у Präsens однини змінюють кореневі голосні (**виняток** — *sollen*).

	können	dürfen	wollen	mögen	müssen	sollen	lassen
ich	kann	darf	will	mag	muss	soll	lasse
du	kannst	darfst	willst	magst	musst	sollst	lässt
er, sie, es	kann	darf	will	mag	muss	soll	lässt
wir	können	dürfen	wollen	mögen	müssen	sollen	lassen
ihr	könnt	dürft	wollt	mögt	müsst	sollt	lasst
sie, Sie	können	dürfen	wollen	mögen	müssen	sollen	lassen

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. *Виберіть правильний варіант:*

1. Ich ... die Grammatik lernen (müssen, muss, musst).
2. Meine Freundin ... Ärztin werden (will, wollen, willst).
3. Sein Freund ... schon jetzt nach Hause gehen (dürfen, dürft, darf).
4. Ihre Schwester ... gut singen (können, kann, kannst).
5. Du ... das mich sagen (soll, sollen, sollst).
6. Ich ... schwarzen Kaffee (mögen, mag, magst).

2. *Виберіть правильний варіант:*

1. *Ihr... ihm nicht helfen (können, könnt, kann).*
2. *Ich ... die Grammatik lernen (muss, müssen, musst).*
3. *Meine Freundin ... Lehrerin werden (wollen, will, willst).*
4. *Das Mädchen ... nicht lange spielen (dürfen, dürft, darf).*
5. *...du die Blumen für meine Mutter kaufen (könnt, kann, kannst).*
6. *Hans ... heute abfahren (müssen, muss, musst).*

3. *Перекладіть українською мовою:*

1. Ich kann dich morgen abend besuchen.
2. Man darf jetzt das Radio einschalten.
3. Ihr müsst diese Übungen machen.
4. Wir wollen an die See fahren.
5. Ich will ein guter Sportler werden.
6. Darf ich eintreten?
7. Sie müssen antworten.
8. Ich soll diese Ausstellung besuchen.
9. Der Junge mag seinen Lehrer sehr gern.
10. Der Lehrer läßt die Schüler lesen.

4. *Перекладіть німецькою мовою:*

1. Можна сісти?
2. Ти можеш мені сьогодні допомогти?
3. Читати текст далі?
4. Я мушу йти в бібліотеку.
5. Що ти хочеш мені сказати?
6. Я не можу відповісти на це запитання.
7. Ми повинні залишитися вдома.
8. Він захворів і не може взяти участь у змаганні.
9. Не треба цього робити.
10. Тут не можна голосно розмовляти.

§ 29. Дієслова з відокремленими і невідокремленими префіксами (Die Verben mit trennbaren und untrennbaren Präfixen)

Untrennbare Präfixe sind: be-, ge-, er-, ver-, zer-, emp-, ent-, miß-:

bekommen, gefallen, erzählen, verstehen, zerstören, empfehlen, entstehen, mißlingen.

Trennbare Präfixe sind: an-, auf-, aus-, bei-, ein-, fort-, mit-, nach-, zu-:

ankommen, aufstehen, aussehen, beibringen, mitbringen, nacherzählen.

Відокремлювані префікси за відмінювання у Präsens відокремлюються і стоять у кінці речення.

Ich stehe jeden Morgen um 7 Uhr auf.

ich erzähle ich stehe auf wir erzählen wir stehen auf

du erzählst du stehst auf ihr erzählt ihr steht auf

er, sie es erzählt er, sie, es steht auf sie, Sie erzählen sie, Sie stehen auf

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Вставте відповідні особові закінчення:

1. Ich sprech ... Deutsch. 2. Wir lern ... Englisch. 3. Er arbeit .... am Morgen. 4. Ich mach ... Fehler. 5. Der Lehrer prüf... die Hausaufgabe. 6. Der Schüler übersetzt ... richtig. 7. Die Schüler schreib ... gut. 8. Wann kommst ...du zum Unterricht? 9. Der Lehrer grüß ... die Schüler. 10. Ihr arbeit ... heute gut. 11. Wann beginn ... die Stunde? 12. Sprich ... du Deutsch?

2. Заперечте думку, якщо це не так:

Зразок: *Peter spricht Englisch. Stimmt das?*

- Nein, er spricht nicht Englisch. (Ja, er...)

1. Irene liest schlecht deutsch.
2. Sie spricht gut deutsch.
3. Eva ißt immer zu Hause.
4. Dima ißt immer in der Schule.
5. Rolf hilft seiner Mutter.
6. Lene fährt heute nach Lwiw.
7. Maria läuft sehr schnell.

3. Скажіть, що кожна людина робить це (нічого дивного в цьому немає):

Зразок: *Ich helfe meiner Mutter.*

- Kein Wunder. Jeder Mensch hilft seiner Mutter.

1. Ich helfe meinem Vater.
2. Ich sehe neue Filme gern.
3. Ich lese viel.
4. Ich nehme Bücher in der Bibliothek.
5. Ich esse zu Hause.
6. Ich schlafe 7-8 Stunden.

4. Поставте дієслово sein у відповідній особі:

1. Wir ... Freunde. 2. Ihr ... oft zusammen. 3. Ich ... nicht immer fleißig. 4. ... Herr Müller Lehrer? 5. Ich ... Schüler. 6. Sie ... auch hier.

5. Дайте відповіді на питання:

1. Wer sind Sie? 2. Was bist du? 3. Bist du alt? 4. Sind Sie Student? 5. Bist du fleißig? 6. Was ist deine Mutter von Beruf? 7. Was ist dein Vater von Beruf?

6. Дайте заперечну відповідь на питання:

1. Hast du Großeltern? 2. Habt ihr heute sechs Stunden? 3. Haben Sie Kugelschreiber? 4. Hat Uta einen Bleistift? 5. Hast du Hunger? 6. Haben wir Zeit? 7. Hast du eine Schwester?

7. Поставте дієслово sein у відповідній особі:

1. Ich ... in Deutschland. 2. ... Herr Wagner Lehrer? 3. Du ... nicht fleißig. 4. Die Antwort... nicht richtig. 5. Diese Jungen ... Schüler. 6. Ihr... Arbeiter.

8. *Дайте заперечну відповідь:*

1. Hast du einen Fernseher? 2. Hat Uta einen Bleistift? 3. Haben wir Zeit? 4. Hast du Hunger? 5. Hat sie eine Tante? 6. Haben Sie Geschwister?

9. *Перекладіть українською мовою:*

1. Meine Schwester erholt sich auf dem Lande. 2. Sein Vater fühlt sich heute wohl. 3. Sie wäscht sich die Hände. 4. Am Morgen wäscht sich mein Bruder kalt. 5. Meine Freundin verspätet sich nie zum Unterricht. 6. Unser Freund freut sich auf die Reise.

10. *Поставте подані в дужках дієслова в теперішньому часі:*

1. Er (fahren) nach Lwiw. 2. Meine Freundin (sprechen) leise. 3. Das Kind (fallen) plötzlich. 4. Sie (gehen)nach Hause. 5. Seine Schwester (essen) gern Eis. 6. Die Tochter (helfen) der Mutter im Haushalt. 7. Am Sonntag (schlafen) er nicht lange.

§ 30. *Імперфект (Das Imperfekt, das Präteritum — минулий розповідний час)*

Імперфект (минулий розповідний час) вживається, як звичайно, в розповіді для вираження цілого ряду дій, які відбулися або відбувалися в минулому — одночасно чи послідовно.

Імперфект дієслів має такі особові значення:

<i>Однина</i>	<i>Множина</i>
1-а особа — -	-(e)n
2-а особа — (e)st	-t
3-я особа — -	-(e)n

Імперфект дієслів слабкої дієвідміни і модальних дієслів утворюється додаванням до основи дієслова суфікса -te, -(e)te і особових закінчень:

sagen — sagte, machen — machte; wollen — wollte.

Модальні дієслова, крім того, втрачають умлаут:

müssen — mußte, dürfen — durfte.

Дієслова, основа яких закінчується на -d, -t або -n, -n із попереднім приголосним, приймають за утворення імперфекту суфікс -ete:

warten — wartete, antworten — antwortete

ich sagte wartete wir sagten warteten

du sagtest wartetest ihr sagtet wartetet

er, sie, es sagte wartete sie, Sie sagten warteten

Імперфект дієслів сильної дієвідміни утворюється зміною кореневого голосного і додаванням особових закінчень до основи імперфекту: kommen — kam, schreiben — schrieb.

Деякі дієслова, наприклад: denken, bringen, nennen, kennen та ін., подібно до сильних змінюють в імперфекті кореневий голосний, але приймають суфікс слабких дієслів:

Denken — dachte, bringen — brachte, nennen — nannte, kennen — kannte

ich kam	dachte	wir kamen	dachten
du kamst	dachtest	ihr kamt	dachtet
er, sie, es kam	dachte	sie, Sie kamen	dachten

Imperfekt дієслів haben, sein, werden

ich	hatte	war	wurde	wir	hatten	waren	wurden
du	hattest	warst	wurde	ihr	hattet	wart	wurdet
			st				
er, sie, es	hatte	war	wurde	sie, Sie	hatten	waren	wurden

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Випишіть із поданих дієслів слабкі та складіть 10 речень в Imperfekt:

Sagen, fahren, führen, springen, machen, antworten, verlaufen, gehören, legen, liegen, besuchen, stellen, stehen, sitzen, sich setzen, baden.

2. Із поданих дієслів випишіть сильні та поставте їх в Imperfekt:

Beginnen, arbeiten, bitten, fallen, aussteigen, fragen, laufen, sprechen, machen, gehen, fehlen, helfen, essen, lüften.

3. Поставте подані у формі Imperfekt дієслова в Infinitiv.

Gab, lief, las, bat, schrieb, half, begann, kam, stieg aus, schlief ein, nahm, hieß, stand auf.

4. Скажіть, що дія була виконана раніше, застосовуючи зворотний порядок слів в Imperfekt:

Зразок: Meine Mutter geht zur Arbeit zu Fuß.

- Früher ging meine Mutter zur Arbeit zu Fuß.

1. Meine Schwester schläft schnell auf.
2. Mein Onkel wohnt im Dorf.
3. Meine Freundin arbeitet oft in der Bibliothek.
4. Wir fahren nach Hause mit dem Bus.
5. Wir haben jeden Tag sechs Stunden Unterricht.
6. Wir sind Studenten.

5. Поставте дієслова у формі Imperfekt.

Зразок: Ich mache die Übersetzung.

Ich machte die Übersetzung.

1. Der Lehrer erklärt mir die Regel.
2. Wir haben heute keinen Unterricht.
3. Du bist zu Hause.
4. Es wird schon spät.
5. Er kommt spät nach Hause.
6. Am Abend gehen wir ins Kino, oder wir hören Musik, lesen Zeitungen und Zeitschriften.
7. Seine Schwester verbringt den Sommer bei ihren Eltern.

§31. Основні форми дієслів (Die Grundformen der Verben)

До основних форм дієслів належать: *Infinitiv* (неозначена форма дієслова), *Imperfekt* (форма минулого часу); *Partizip II* (дієприкметник) I

Konjugation	Infinitiv	Imperfekt	Partizip II
	lesen	las	gelesen
stark	beginnen	begann	begonnen
	mitnehmen	nahm mit	mitgenommen
	siegen	siegte	gesiegt
schwach	besuchen	besuchte	besucht
	studieren	studierte	studiert
	aufmachen	machte auf	aufgemacht

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Утворіть три основні форми поданих дієслів:

kommen, bekommen, ankommen, kennen, können, sitzen, sich setzen, lernen, erlernen, stehen, aufstehen, bestehen, sehen, fernsehen, sich waschen, sich kämmen, sich interessieren.

2. Назвіть неозначену форму таких дієслів:

war, blieb, hatte, fuhr, begann, wurde, aß, schlief ein, sang, bekam, fand, verstand, hieß.

3. Утворіть *Partizip II* поданих дієслів:

aufstehen, stattfinden, zumachen, einsteigen, ankommen, kennenlernen, teilnehmen, stattfinden, erzählen, öffnen, wollen, dürfen, kaufen, beschreiben, abhängen, versuchen.

4. Перекладіть і утворіть основні форми дієслів:

Висіти, вішати, ставити, стояти, сидіти, сідати, обіцяти, одягатися, умиватися, прибувати, відпочивати, брати участь, відбуватися, телефону вати.

§ 32. Перфект (Das Perfekt — минулий розмовний час)

Перфект (минулий розмовний час) переважно вживається в діалогах, а також у коротких повідомленнях. Він може означати як закінчену, так і незакінчену дію. Перфект — складена форма. Вона утворюється з презенса допоміжного дієслова **haben** або **sein** і *Partizip II* відмінюваного дієслова. За особами і числами змінюється тільки допоміжне дієслово, а *Partizip II* не зазнає жодних змін: lernen — **ich habe gelernt, er hat gelernt**; gehen — **ich bin gegangen, er ist gegangen**.

Дієслова відмінюються за зразком:

ich habe gesagt	wir haben gesagt
du hast gesagt	ihr habt gesagt
er, sie, es hat gesagt	sie, Sie haben gesagt

ich bin gekommen	wir sind gekommen
du bist gekommen	ihr seid gekommen
er, sie, es ist gekommen	sie, Sie sind gekommen

Из допоміжним дієсловом haben Perfekt утворюють:

1. *Перехідні дієслова: lesen, singen, schreiben, malen, sagen, wiederholen:*

Sie hat den Text übersetzt;

2. *Зворотні дієслова: sich interessieren, sich vorbereiten, sich waschen:*

Ich habe mich auf die Aufnahmeprüfungen gut vorbereitet;

3. *Безособові дієслова, що означають явища природи: es regnet, es blitzt, es schneit:*

Gestern hat es geregnet;

4. *Модальні дієслова: wollen, sollen, können, müssen, mögen, dürfen:*

Das hat meine Mutter gewollt. Er hat das Buch lesen wollen;

5. *Неперехідні дієслова, що означають стан або почуття: lachen, stehen, liegen, wohnen:*

Meine Schwester hat viel geschlafen;

6. *Допоміжне дієслово haben:*

Sie hat dieses Buch gehabt.

Из допоміжним дієсловом sein Perfekt утворюють:

1. *Неперехідні дієслова, що означають рух: gehen, kommen, fahren, fallen:*

Mein Freund ist ins Kino gegangen;

2. *Неперехідні дієслова, що означають перехід з одного стану в інший: aufstehen, einschlafen, erwachen, sterben, wachsen, gebären:*

Gestern bin ich um 7 Uhr aufgestanden;

3. *Дієслова: begegnen, bleiben, geschehen, gelingen, mißlingen, folgen:*

Ich bin meinem Freund neulich begegnet;

4. *Допоміжні дієслова: werden, sein:*

Wir sind im Kino gewesen.

§ 33. Плюсquamперфект (Das Plusquamperfekt)

Схема утворення плюсquamперфекта:

Plusquamperfekt = haben oder sein im Imperfekt + Partizip II des Verbes: ich hatte gelesen (я читав), ich war gefahren (я поїхав)

Відмінювання дієслів у Plusquamperfekt:

Ich hatte gelesen	ich war gefahren
du hattest gelesen	du warst gefahren
er, sie, es hatte gelesen	er, sie, es war gefahren

wir hatten gelesen	wir waren gefahren
ihr hattet gelesen	wir wart gefahren
sie hatten gelesen	sie waren gefahren

Правила вибору допоміжних дієслів ті самі, що й для перфекта.

Грамматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Перекладіть подані речення українською. Визначте часову форму дієслів і поставте питання до підмета:

1. Dieser Schüler hat sich für Fremdsprachen interessiert. 2. Alle Schüler nehmen an der Versammlung aktiv teil. 3. Ich fühlte mich schlecht. 4. Ich habe diese Frage nicht verstanden. 5. Die Schwester ist krank gewesen. 6. Er ist um Uhr aufgestanden. 7. Mein Bruder wurde Arzt.

2. Дайте відповіді на запитання:

1. Wie haben Sie Ihre letzten Ferien verbracht? 2. Was haben Sie in den Ferien gemacht? 3. Wer von euch hat eine Wanderung unternommen? 4. Haben Sie viel gelesen? 5. Was haben Sie gelesen? 6. Haben Ihnen die gelesenen Bücher gefallen? 7. Haben Sie Disko und Konzerte besucht? 8. Was haben Sie an den letzten Ferientagen gemacht?

3. Поставте речення у Perfekt:

Зразок: Ich lese ein Buch

- Ich habe ein Buch gelesen

1. Wir besuchen die Bibliothek. 2. Mein Freund schreibt eine Kontrollarbeit. Meine Mutter fährt nach Lwiw. 4. Du stehst früh auf. 5. Die Studenten gehen nach Hause. 6. Das Mädchen arbeitet fleißig. 7. Diese Frage ist jetzt wichtig.

4. Haben *du sein* у Plusquamperfekt?

1. Der Zug... schon abgefahren, als wir zum Bahnhof kamen.
2. Ich konnte an der Diskussion nicht teilnehmen, denn ich ... den Vortrag nicht gehört.

3. Der Junge ... in der letzten Zeit viel gearbeitet.

4. Die Studenten sagten, dass sie die Frage des Examinators nicht verstanden.

5. Es ... 3 Jahre verlaufen, bis sich die Freunde wieder trafen.

5. Поставте речення у Plusquamperfekt:

Зразок: Mein Freund ist nach Kiew gefahren.

- Mein Freund war nach Kiew gefahren.

1. Nicht alle Studenten haben wichtig gearbeitet.

2. Am Mittwoch hat unsere Gruppe eine Kontrollarbeit *geschrieben*.

3. sind wir ins Theater gegangen Am Dienstag.

4. Mein Bruder hat in diesem Jahr die Schule absolviert.

5. Sehr oft sind wir in den Wald gegangen.

§ 34. Футур I (Futur I) — майбутній час

Схема утворення футура I

Futur I = werden im Präsens + Infinitiv I

Ich werde lesen (я читатиму, я буду читати)

Схема утворення футура II

Futurum II = werden im Präsens + Infinitiv II

Ich werde gelesen haben, ich werde gefahren sein

Відмінювання дієслів у Futur I

ich werde malen

wir werden malen

du wirst malen

ihr werdet malen

er, sie, es wird malen

sie werden malen

Відмінювання дієслів у Futur II

*ich werde gelesen haben,
du wirst gelesen haben,
er, sie, es wird gelesen haben,
wir werden gelesen haben,
ihr werdet gelesen haben,
sie werden gelesen haben,*

Граматичні вправи і тести (Grammatische Übungen und Tests)

1. Почніть кожне речення словом bald і замініть Präsens на Futurum:

Зразок: Ich kaufe einen neuen Fernsehapparat.

- Bald werde ich einen neuen Fernsehapparat kaufen.

1. Er hält einen Vortrag. 2. Sie arbeitet in der Schule. 3. Meine Schwester hilft mir bei der Arbeit. 4. Wir laufen um die Wette. 5. Die Schüler haben Ferien. 6. Ich komme zu meinem Freund.

2. Почніть кожне речення виразом in einer Woche (за тиждень), замінивши прямий порядок слів зворотним. Використайте в реченнях Futurum.

Зразок: Meine Arbeit beginnt.

- In einer Woche wird meine Arbeit beginnen.

1. Ich fahre aufs Land. 2. Mein Freund macht eine Wanderung. 3. Er besucht mich. 4. Du bekommst dieses Buch. 5. Wir übersetzen diesen Text. 6. Ihr geht ins Theater. 7. Sie schreiben eine Kontrollarbeit.

3. Дайте відповіді на питання, використовуючи Futurum.

- 1. Wo werden Sie Ihre Ferien verbringen?*
- 2. Werden Sie nach dem Süden fahren?*
- 3. Welche Städte werden Sie besuchen?*
- 4. Werden Ihre Eltern mitfahren?*
- 5. Wie lange werden Sie dort bleiben?*
- 6. Was werden Sie heute abend machen?*

4. Утворіть із поданих слів речення, використовуючи присудок у Futurum:

- 1. An dieser Arbeit, wer, teilnehmen?*
- 2. Um die Wette, wir, laufen.*
- 3. Am Abend, wohin, wir, gehen?*
- 4. Die deutsche Delegation, was, in einer Woche, besuchen.*
- 5. Bald, wir, die Prüfungen, haben.*
- 6. Ich, in unserer Bibliothek, oft, treffen.*

Тест до модуля 1
„Знайомство”
Рівень А1-А2

1. ... Herr
  - a) der
  - b) die
  - c) das
2. ... Frau
  - a) der
  - b) die
  - c) das
3. ... Tag
  - a) der
  - b) die
  - c) das
4. ... Freund
  - a) der
  - b) die
  - c) das
5. ... Abend
  - a) der
  - b) die
  - c) das
6. ... Morgen
  - a) der
  - b) die
  - c) das
7. ... Sekretärin
  - a) der
  - b) die
  - c) das
8. ... Kollege
  - a) der
  - b) die
  - c) das
9. Wie heißt du?
  - a) Sie heißt Veronika
  - b) Ich heiße Veronika
  - c) Ich heißen Veronika
10. ... ist Ihr Name?
  - a) Wie
  - b) Welcher
  - c) Was

11. Mein Name ... Müller.

- a) ist
- b) bin
- c) sind

12. ... kommt ihr? – Aus Berlin.

- a) Wo
- b) Woher
- c) Was

13. ... wohnen Sie Sie? – In Hamburg.

- a) Wo
- b) Woher
- c) Wann

14. Hallo, Anna, wo ... du?

- a) bist
- b) ist
- c) sein

15. Herr und Frau Schmidt ... in Österreich.

- a) sind
- b) seid
- c) ist

16. Wo ... Monika?

- a) ist
- b) bist
- c) sind

17. ... du Deutsch?

- a) Sprechst
- b) Sprichst
- c) Sprich

18. Nein, ich ... Französisch.

- a) spreche
- b) spricht
- c) spricht

19. Herr Schulz kommt aus der Schweiz ... wohnt in Bern.

- a) er
- b) sie
- c) es

20. Jürgen ... der Sekretarin.

- a) helfen
- b) hilft
- c) helft

Кількість правильних відповідей	Оцінка
20 – 18	3 б
17 – 16	26
15 – 14	1 б

Тест до модуля 1
„Знайомство”
Рівень В₁– В₂

I Яке питання слід поставити, щоб отримати таку відповідь?

1. Nein, ich komme nicht aus der Schweiz.
2. Nein, ich wohne nicht in Kyjiw.
3. Mein Name ist Scholz.
4. Nein. Das sind meine Kollegen.
5. Sehr angenehm!
6. Das ist sehr schön!

II Доповніть речення відповідними словами.

1. Ich ... Österreich.
2. Er ... Ukrainisch.
3. Frau Lehm ... in Leipzig.
4. Darf ich ... ?
5. Wie heißt ... ?
6. Wir ... etwas Französisch.

III Доповніть речення дієсловом sein у відповідній особі.

1. Wie ... Ihr Name?
2. Mein Name ... Seidel.
3. ... Sie Herr Woronow?
4. Ja, ich ... Woronow.
5. Frau Stock ... Sekretärin.
6. ... Monika auch Sekretärin?
7. ... Sie Frau Benn?
8. Nein, ich ... Karin Müller.

IV Доповніть дієслова відповідними закінченнями.

1. Komm... Sie aus Berlin?
2. Ja, ich komm... aus Berlin.
3. Wohn... Frau Wenk in Gera?
4. Nein, sie wohn... in Potsdam.
5. Wie heiß... Sie?
6. Wie heiß... er?
7. Her Schiller komm... aus der Schweiz.

8. Ich wohn... in Mykolajiw.
9. Sprech... Ihre Kollegen Deutsch?
10. Wolodymyr sprich... ganz gut Deutsch/
11. Mein Freund hilf... gern

V Доповніть речення відповідними особовими займенниками. (er, sie, Sie, ich)

1. Das ist Frau Sorge, ... kommt aus der BRD.
2. Wie heißen ...? Ich heiße Uwe.
3. Herr Suck kommt aus der BRD. ... wohnt in Bonn.
4. Wohnen ... in Kyjiw? Nein, ... wohne in Mykolajiw.
5. Kommt Helga aus Weimar? Nein, ... kommt aus Hamburg.
6. Sind ... Herr Berendt?
7. Ist ... Sekretärin?
8. Woher kommt Paul? Kommt ... aus Dresden?

IV Доповніть речення відповідними присвійними займенниками. (mein, meine, Ihr, Ihre)

1. Rolf ist ... Kollege.
2. Ist das ... Freund?
3. Das ist ... Freund.
4. Wie ist ... Name?
5. Das sind ... Kollegen?
6. Sind das ... Freunde?
7. Frau Neumann ist ... Sekretärin.
8. ... Name ist Smirnow.
9. Wie heißt ... Freund?

VII Поставте відповідне питальне слово. (wo, wie, woher)

1. ... heißen Sie?
2. ... wohnt er?
3. ... kommt Ihr Freund?
4. ... wohnen Sie?
5. ... kommen Sie?
6. ... heißt er?
7. ... wohnt Herr Simmel?
8. ... kommt Thomas?
9. ... ist Ihr Name?
10. ... wohnen Ihre Kollegen?
11. ... kommt Frau Morgenstein?
12. ... heißt Ihr Kollege?
13. ... kommen Ihre Kollegen?
14. ... heißt Ihr Freund?

Кількість правильних відповідей	Оцінка
62 – 56	3 б
55 – 49	26
48 – 44	1 б

Тест до модуля 2
„Родина. Професія”
Рівень А1-А2

1. ... Jahr
  - a) der
  - b) die
  - c) das
2. ... Beruf
  - a) der
  - b) die
  - c) das
3. ... Ingenieur
  - a) der
  - b) die
  - c) das
4. ... Arzt
  - a) der
  - b) die
  - c) das
5. ... Arbeiter
  - a) der
  - b) die
  - c) das
6. ... Dolmetscher
  - a) der
  - b) die
  - c) das
7. ... Journalist
  - a) der
  - b) die
  - c) das
8. ... Krankenschwester
  - a) der
  - b) die
  - c) das
9. ... Lehrer

- a) der
- b) die
- c) das
- 10.... Bauer**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 11.... Familie**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 12.... Mann**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 13.... Kind**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 14.... Haus**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 15.... Sohn**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 16.... Schule**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 17.... Tochter**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 18.... Student**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 19.... Eltern**
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 20.... Vater**
  - a) der

- b) die
- c) das
- 21...** Mutter
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 22...** Bruder
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 23...** Schwester
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 24...** Formular
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 25...** Vorname
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 26...** Familienstand
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 27...** Datum
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 28...** Ort
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 29...** Staatsbürgerschaft
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 30...** Reisepaß
  - a) der
  - b) die
  - c) das
- 31...** ist das? – Peter Zahn
  - a) Wer
  - b) Wo

- c) Wohin
32. ... wohnt in München? – Ursula
- a) Was
  - b) Wer
  - c) Wo
33. ... alt bist du?
- a) Was
  - b) Wie
  - c) Wo
34. Wer ... alt? – Die Eltern.
- a) ist
  - b) sind
  - c) bist
35. vier und vier ist ... .
- a) acht
  - b) sechzehn
  - c) null
36. zweiundzwanzig minus zwei ist ... .
- a) zwei
  - b) zwanzig
  - c) zweihundert
37. sechs mal sechs ist ... .
- a) sechsundsechzig
  - b) sechsunddreißig
  - c) sechzehn
38. einundzwanzig durch drei ist ... .
- a) sieben
  - b) acht
  - c) neun
39. ... sind Sie? – Krankenschwester.
- a) Wer
  - b) Was
  - c) Wann
40. ... du verheiratet, Sonia?
- a) Ist
  - b) Bist
  - c) Bin
41. Nein, ich bin ... .
- a) ledig
  - b) verheiratet
  - c) alt
42. Er ... siebzehn
- a) ist
  - b) bist
  - c) sind

43. Ihre Schwester ist ... Dolmetscherin.
 a) eine
 b) die
44. ... Familie Müller wohnt in einem großen Haus
 a) eine
 b) die
45. Klaus ist Student. Er ... in Düsseldorf.
 a) studiert
 b) arbeitet
 c) kommt
46. Angelika ist Schülerin. Sie ... in die Schule.
 a) arbeitet
 b) geht
47. ... schreiben Sie?
 a) Was
 b) Woher
 c) Wer
48. ... bist du geboren?
 a) Wann
 b) Wie
 c) Was
49. ... füllen Sie aus?
 a) Wer
 b) Was
 c) Wann
50. Ihre ...? – Die Ukraine.
 a) Familienstand
 b) Geburtsdatum
 c) Staatsbürgerschaft

Кількість правильних відповідей	Оцінка
62 – 56	3 б
55 – 49	26
48 – 44	1 б

Тест до модуля 2
„Родина. Професія”
Рівень В₁ – В₂

I Яке питання слід поставити, щоб отримати відповідь?

1. Ich bin 28 Jahre alt.
2. Dieter ist Arzt von Beruf
3. Das ist Frau Scholz.

4. Mein Vorname ist Frank.
5. Ich bin im Jahre 1949 geboren.
6. Nein, ich bin ledig.

II Доповніть речення відповідними словами

1. Wie ... ist Herr Otto?
2. Sie ist im Jahre 1968 ... .
3. Füllen Sie das Formular ... .
4. Mein Bruder ist Chemiker ... .

III Доповніть речення відповідними присвійними займенниками (mein, meine, Ihr, Ihre)

1. ... Bruder wohnt in Leipzig.
2. Das ist ... Schwester.
3. Wie alt ist ... Vater?
4. Arbeitet ... Mutter in Suhl?
5. ... Freunde sind Studenten.
6. ... Eltern arbeiten in Berlin.
7. Wo studiert ... Sohn?
8. Ist das ... Kollege?

IV Доповніть речення питальними словами:

1. ... ist das? – Frau Krüger.
2. ... ist sie? – Lehrerin.
3. ... sind Sie von Beruf? – Journalist.
4. ... heißt Michael? – Ich.
5. ... kommt aus Weimar? – Herr Preis.
6. ... schreiben Sie? – Mein Formular.
7. ... wohnt in München? – Meine Mutter.
8. ... ist Ihr Bruder? – Techniker.

V Доповніть речення словами plus, minus, durch.

a 42 ... 6=7	d 16 ... 3=48	g 75 ... 15=60
b 84 ... 3=28	e 45 ... 2=90	h 69 ... 25=94
c 45 ... 9=36	f 64 ... 4=16	i 92 ... 36=56

VI Доповніть речення дієсловом sein у відповідній особі

1. ... Sie ledig?
2. Er ... verheiratet.
3. Das ... richtig.
4. Ich ... 19 Jahre alt.
5. Wann ... Sie geboren?
6. Was ... Ihre Schwester von Beruf?
7. Meine Freunde ... Studenten.
8. Wir ... Lehrer.

VII Доповніть речення відповідними словами.

1. ... kommen Ihre Kollegen? – Aus Kyjiw.
2. ... arbeitet Ihre Schwester?
3. ... füllen Sie aus?
4. ... ist Ihr Vorname?
5. ... ist er geboren? – Im Jahre 1978.
6. ... kommen Ihre Eltern?
7. ... alt sind Sie?
8. ... studiert Ihre Tochter?

Кількість правильних відповідей	Оцінка
51 – 45	3 б
44 – 40	2 б
39 – 35	1 б

Тест до модуля 3

„Візит”

Рівень А1-А2

1. ... Zeit
  - a) der
  - b) die
  - c) das
2. ... Uhr
  - a) der
  - b) die
  - c) das
3. ... Einladung
  - a) der
  - b) die
  - c) das
4. ... Wein
  - a) der
  - b) die
  - c) das
5. ... Saft
  - a) der
  - b) die
  - c) das
6. ... Wasser
  - a) der
  - b) die
  - c) das

7. ... Zigarette
a) der
b) die
c) das
8. ... Dank
a) der
b) die
c) das
9. ... Salat
a) der
b) die
c) das
10. ... Kaffee
a) der
b) die
c) das
11. ... Tee
a) der
b) die
c) das
12. ... Tasse
a) der
b) die
c) das
13. ... Freundschaft
a) der
b) die
c) das
14. ... Viertel
a) der
b) die
c) das
15. ... Glück
a) der
b) die
c) das
16. ... Glückwunsch
a) der
b) die
c) das
17. ... Gesundheit
a) der
b) die
c) das
18. ... Erfolg

- a) der
  - b) die
  - c) das
- 19...** Blume
- a) der
  - b) die
  - c) das
- 20...** Feiertag
- a) der
  - b) die
  - c) das
- 21...** du heute Zeit?
- a) Haben
  - b) Hast
  - c) Habe
- 22.** Ich ... heute viel Zeit.
- a) haben
  - b) habe
  - c) hast
- 23...** haben viel Arbeit.
- a) Die Eltern
  - b) Der Vater
  - c) Die Mutter
- 24.** Hat ... viele Freunde?
- a) er
  - b) du
  - c) ich
- 25.** Wie geht's ..., Herr Schmidt?
- a) Ihnen
  - b) ihm
  - c) er
- 26.** Danke, es geht ... gut.
- a) ihm
  - b) dir
  - c) mir
- 27.** Wie geht's ... Schwester?
- a) Ihrer
  - b) Ihrem
  - c) Ihre
- 28.** Ich ... eine Tasse Tee.
- a) trinkt
  - b) trinken
  - c) trinke
- 29.** Carl trinkt ... Wein.
- a) kein

- b) keinen
- c) keinem
- 30.** Uta und Dieter ... nicht viel.
  - a) essen
  - b) esst
  - c) isst
- 31.** ... du immer allein?
  - a) Isst
  - b) Esst
  - c) Essen
- 32.** Ich ... Salat gern.
  - a) esst
  - b) isst
  - c) esse
- 33.** Wer ... mir Saft?
  - a) gibt
  - b) gibst
  - c) gebe
- 34.** ... gebe die Saft.
  - a) er
  - b) du
  - c) ich
- 35.** Ich ... dich morgen.
  - a) besucht
  - b) besuche
  - c) besuchen
- 36.** Frau Schneider ... London.
  - a) besucht
  - b) besuche
  - c) besuchen
- 37.** Wer ... kommen?
  - a) muss
  - b) müssen
  - c) musst
- 38.** Herr und Frau Müller ... kommen.
  - a) muss
  - b) müssen
  - c) musst
- 39.** Das ist das Haus ... Schwester.
  - a) der
  - b) die
  - c) dem
- 40.** Ist das Tochter ... Kollegen?
  - a) Ihrem
  - b) Ihres

- c) Ihren
41. Der Beruf ... ist interessant.
a) den Dolmetscher
b) dem Dolmetscher
c) des Dolmetschers
42. Wie heißt die Mutter ... ?
a) dem Kind
b) des Kind
c) des Kindes
43. Hans und Karin gratulieren ... Großeltern.
a) ihren
b) ihrer
c) ihr
44. Die Tochter gratuliert dem Vater ... Geburtstag.
a) mit dem
b) zu dem
c) seit dem
45. ... Rudi ... ?
a) Legt ... ab
b) Ablegt
c) Ablegen
46. Frau Eilers ... uns zum Essen ...
a) einlädt
b) einladen
c) lädt ... ein
47. Wer ... ?
a) kommt ... herein
b) hereinkommt
c) kommen ... herein
48. Der Direktor ... mir eine gute Arbeit ...
a) anbietet
b) bieten ... an
c) bietet ... an
49. Wie spät ist es? – Es ist ...
a) um 3 Uhr
b) 3 Uhr
c) nach 3 Uhr
50. Herr Schwarz muss ... 6 Uhr kommen.
a) für
b) um
c) auf
51. ... Ihr Wohl!
a) Auf
b) Für
c) Um

52. Darf ich Sie für heute abend ... ?
 a) vorstellen
 b) einladen
 c) anbieten
53. Wann besuchen Sie uns? - ...
 a) Schon spät
 b) Um wieviel Uhr
 c) Heute abend
54. Es ist schon spät. Wir müssen nach Hause ...
 a) kommen
 b) gehen
 c) besuchen
55. Ich wünsche dir ...
 a) alles gute
 b) alles gut
 c) alles Gute

Кількість правильних відповідей	Оцінка
55 – 50	3 б
49 – 44	2 б
43 – 39	1 б

Тест до модуля 3

„Візит”

Рівень В₁ – В₂

I Яке питання слід поставити, щоб отримати відповідь?

1. Nein, danke. Ich been schon satt.
2. Für mich bitte Saft oder Mineralwasser.
3. Danke, gut. Und Ihnen?
4. Leider habe ich heute abend keine Zeit.
5. Danke! Ich komme gern.

II Доповніть речення модальними дієсловами (darf, dürfen, muss, müssen)

1. ... ich Sie für morgen abend einladen?
2. ... auch meine Kollegen kommen?
3. Es ist schon spät, ich ... gehen.
4. ... Rolf heute noch arbeiten?
5. ... Sie wirklich schon gehen?
6. Was ... ich Ihnen anbieten?
7. ... ich Ihnen noch etwas Salat geben?
8. ... Sie nichts Alkoholisches trinken?

III Доповніть речення прийменниками *vor* або *nach*

1. 13.40 = Es ist 10 ... halb zwei.
2. 13.55 = Es ist 5 ... zwei.
3. 16.05 = Es ist fünf ... vier.
4. 18.35 = Es ist fünf ... halb sieben.
5. 12.20 = Es ist zehn ... halb eins.
6. 11.58 = Es ist zwei ... zwölf.
7. 15.28 = Es ist zwei ... halb vier.
8. 13.03 = Es ist drei ... eines.

IV Доповніть речення особовими займенниками (*mir, ihm, ihr, uns, Ihnen*).

1. Wie geht es ..., Herr Franke?
2. Danke. Es geht ... ganz gut.
3. Frau Lenz möchte Saft, ich biete ... Saft an.
4. Wie geht es ..., Kollegen? – Es geht ... gut.
5. Ich habe kein Formular. Bitte, geben Sie ... ein Formular.
6. Wie geht es Dieter? – Es geht ... gut.
7. Was darf ich ... anbieten, Herr Schulz?

V Доповніть речення присвійними займенниками (*unser, unserem, unserer, unseren, unsere*)

1. Wie geht es ... Lehrer?
2. ... Mutter ist Krankenschwester in Berlin.
3. ... Kollegen sind jetzt nicht in Dresden.
4. Es geht ... Freund gut.
5. ... Vater arbeitet als Journalist.
6. ... Sohn studiert in Leipzig.
7. Wie geht es ... Schwester.
8. Geben Sie bitte ... Kollegen Formulare!

VI Доповніть речення прийменниками *nach, für, um, vor, auf*.

1. Darf ich Sie ... heute abend einladen?
2. Wie spät es jetzt? (15.08) = Es ist acht ... drei.
3. Wann kommt Herr Müller? – Er muss ... sechs Uhr kommen.
4. Kommen Sie gut ... Hause!
5. Vilen Dank und ... Widersehen!
6. Wann darf ich kommen? - ... sieben Uhr
7. Trinken wir ... unsere Freundschaft! ... Ihr Wohl!

Кількість правильних відповідей	Оцінка
43 – 39	3 б
38 – 34	2 б
33 – 30	1 б

Семестровий контрольний тест

I семестр

I Поставте слово, подане в дужках, у відповідній формі.

A. 1. Wie ist (Ihr) Name? – (Mein) Name ist Förster.

2. Das ist (mein) Frau, sie ist Sekretärin.

3. Das sind Formulare für (Ihr) Freund.

4. Wie geht es (Ihr) Sohn?

5. Ist das (Ihr) Familie?

6. Ja, das sind (mein) Kinder.

7. Wie geht es (Ihr) Tochter.

B. 1. Ich wünsche (das) Geburtstagskind alles Gute.

2. Füllen Sie (das) Formular aus!

3. Wie geht es (die) Eltern?

4. Wann laden Sie (die) Freunde ein?

5. Darf ich Ihnen (der Kollege) vorstellen?

6. Das ist die Uhr (der Student)

7. Ist das Haus (der Sohn)?

C. 1. (Sein) Sie Herr Lehm? – Ja, ich (heißen) Lehm.

2. Wo (arbeiten) Ihr Freund?

3. (Sprechen) Ihr Mann Englisch? – Ja mein Mann (sprechen) etwas Englisch.

4. Herr Krüger (haben) drei Kinder.

5. Wer (geben) mir Formulare?

6. Ich (gehen) jetzt nach Hause.

D. 1. Es ist spät, ich (müssen) leider jetzt gehen.

2. (Müssen) Sie wirklich schon gehen?

3. (Dürfen) ich Sie für morgen einladen?

4. (Dürfen) auch mein Freund kommen?

5. Ich (möchten) Saft oder Mineralwasser.

6. (Möchten) Sie Zigaretten?

E. 1. Ich (vorstellen) meinen Freund Klaus.

2. Sabine (anbieten) mir Tee.

3. Bitte, (ablegen) Sie!

4. Wie (ausfüllen) wir die Formulare?

5. Wir (einladen) Sie für heute abend.

II Доповніть речення.

A. 1. Ich bin Lehrer. Meine Frau ist auch ... .

2. Er ist Journalist. Seine Schwester ist auch ... .

3. Martin ist Student. Katrin ist auch ... .

4. Herr Lenz ist Arzt. Frau Lenz ist auch ... .
5. Mein Vater ist Dolmetscher. Seine Schwester ist auch ... .

- B.**
1. Das ist der Lehrer und das ist Sohn des ... (Lehrer).
  2. Das ist die Schwester und das ist der Mann ... .
  3. Das ist der Bruder und das ist die Frau ... .
  4. Das ist der Arzt und das ist die Tochter ... .
  5. Das ist der Student und das ist der Kollege ... .

- C.**
1. Ich bin froh. Und Sie? ... ? (... auch froh?)
  2. Wir sind einverstanden. Und er? ... ?
  3. Er ist glücklich. Und sie? (sing) ... ?
  4. Wir sind gesund. Und Sie? ... ?
  5. Sie (pl) sind satt. Und er? ... ?
  6. Wir sind zu Hause. Und Sie? ... ?
  7. Er geht jetzt nach Hause. Und sie (sind)? ... ?
  8. Wir gehen jetzt nach Hause. Und sie (pl)? ... ?

III Доповніть речення відповідними словами:

1. Bitte nehmen Sie Platz! Was darf ich Ihnen ... ?
2. ... kommen Sie? – Ich komme aus Osterreich.
3. Ihr Geburtsdatum? – Ich bin im Jahre 1963 ... .
4. Ich bin ...; meine Frau arbeitet in Leipzig.
5. Darf ich Sie heute abend ... ?
6. Wie ist Ihr ... ? – Ich heiße Dieter Zech.

IV Які питання слід поставити, щоб отримати відповіді?

1. Mein Name ist Rolf Schuster.
2. Ich bin im Jahre 1953 geboren.
3. Ich bin Dolmetscher von Beruf.
4. Meine Frau heißt Brigitte.
5. Sie ist Krankenschwester.
6. Wir haben zwei Söhne: Paul und Uwe.
7. Paul ist 5 Jahre alt.
8. Uwe ist 18 Jahre alt.
9. Er arbeitet nicht, er studiert in Dresden.
10. Nein, er ist noch ledig.
11. Meine Eltern wohnen in Magdeburg.
12. Der Vater arbeitet noch und die Mutter ist Hausfrau.
13. Ich komme um 6 Uhr nach Hause.

Кількість правильних відповідей	Оцінка
69 – 63	3 б
62 – 55	2 б
54 – 49	1 б

Тест до модуля 4

„В готелі”

Рівень В₁ – В₂

I Яке питання слід поставити, щоб отримати відповідь?

1. Bitte die Haare schneiden und rasieren.
2. Ihr Anzug ist heute abend fertig.
3. 27 € mit Frühstück.
4. Ihr Zimmer liegt im vierten Stock.
5. Wir haben leider nur eine Zweizimmerwohnung.

II Доповніть речення відповідними словами:

1. Machen Sie bitte die Rechnung ... .
2. Wann kann ich die Hemden ... ?
3. Was kostet das Zimmer ... ?
4. Hat ... nach mir gefragt?
5. Ich möchte die Haare schneiden ... .
6. Kann ich meine Anzüge in den Schrank ... .

III Доповніть речення вказівним займенником dieser у відповідній формі (diesen, diese, dieses, diesem, dieser)

1. ... Dolmetscherin spricht gut Englisch.
2. Wann besuchen Sie ... Journalisten?
3. In ... Hotel gibt es Einzelzimmer und Doppelzimmer.
4. Ich möchte Ihnen zu ... Jubiläum gratulieren.
5. Ich miete ... Zimmer.
6. Die Zimmer ... Hotels sind sehr schön.
7. Rufen Sie ... Herrn heute abend an.

III Доповніть речення артиклем у відповідному відмінку (dem, das, der)

1. ... Dolmetscherin spricht gut Englisch.
2. Wann besuchen Sie ... Journalisten?
3. In ... Hotel gibt es Einzelzimmer und Doppelzimmer.
4. Ich möchte Ihnen zu ... Jubiläum gratulieren.
5. Ich miete ... Zimmer.
6. Die Zimmer ... Hotels sind sehr schön.
7. Rufen Sie ... Herrn heute abend an.

IV Доповніть речення артиклем у відповідному відмінку (dem, das, der)

1. Der Schrank steht an ... Wand.
2. Wir haben die Schrankwand in ... Wohnzimmer gestellt.
3. Ist Herr Seifert noch in Hotel?
4. Welche Betten stellen Sie in ... Kinderzimmer?
5. Die Formulare liegen in ... Schrank.
6. Gehen Sie jetzt in ... Bad?
7. Das Taxi steht vor ... Hotel.

V Доповніть речення артиклем у відповідному відмінку (dem, den, der, das, die)

1. ... Sessel sind neu.
2. Das Bad ist hinter ... Schlafzimmer.
3. Wo liegt die Wohnung? Neben ... Hotel.
4. Die Kinder schlafen in ... Schlafzimmer.
5. Der Schrank steht zwischen ... Sesseln.
6. Ich gehe jetzt in ... Hotel.
7. Wo ist das Bad? – Vor ... Schlafzimmer.
8. Gehen wir in ... Wohnzimmer!

VI Доповніть речення дієсловами können та lassen у відповідних формах (kann, können, lasse, läßt, lassen)

1. Wo ... ich den Anzug reinigen?
2. Ich ... mir die Haare lang schneiden.
3. Fritz ... seine Hemden waschen.
4. ... Sie mich morgen anrufen?
5. Ich möchte die Haare waschen ...
6. Wo ... Sie Ihren Anzug reinigen?
7. Er ... nicht um 20 Uhr anrufen: er reist ab.
8. ... Sie heute Herrn Fuchs anrufen

Кількість правильних відповідей	Оцінка
35 – 32	3 б
31 – 28	2 б
27 – 24	1 б

Тест до модуля 5
„В ресторані”
Рівень В₁– В₂

I Яке питання слід поставити, щоб отримати відповідь?

1. Ich glaube, sie ist noch nicht geschlossen.
2. Nein, hier ist leider schon besetzt.
3. Ja, ich nehme ein Schnitzel mit Gemüse.
4. Ich habe leider nur einen Fünfeuroschein.
5. Eine Flasche Saft.

II Доповніть речення відповідними словами:

1. ..., haben Sie Feuer?
2. Trinken Sie kein Bier? - ...
3. Ihr Schweinebraten kommt ...

III Доповніть речення особовими займенниками у відповідному відмінку (ihr, ihm, sie, Ihnen)

1. Der Braten schmeckt gut. Schmeckt es auch ... ?
2. Frau Weber zahlt. Gibt ... der Oder auf 17€ heraus?
3. Ich arbeite mit diesem Techniker zusammen. Arbeiten Sie auch mit ... ?
4. Störe ich die Dolmetscherin? – Keinesfalls! Sie stören ... nicht.
5. Was empfehlen Sie dem Freund? – Ich empfehle ... diese Gaststätte.

IV Доповніть речення артиклями у відповідному відмінку. (der, die, das, dem)

1. Ich möchte jetzt in ... Gaststätte gehen.
2. Wir haben den Tisch an ... Wand gestellt.
3. Ich gehe in ... Restaurant hinter dem Hotel.
4. Nehmen Sie bitte an ... Fenster Platz!
5. Der Schrank steht jetzt an ... Wand.
6. Ist der Tisch dort in ... Ecke frei?
7. Martin hat auf ... Stuhl Platz genommen.

V Поставте слова ja, nein, doch

1. Ist dieser Tisch reserviert? - ..., der Tisch ist reserviert.
2. Haben Sie schon gefrühstückt? - ..., ich habe noch nicht gefrühstückt.
3. Haben Sie noch nicht bestellt? - ..., ich habe schon bestellt.
4. Haben Sie schon gezahlt? - ..., ich habe schon gezahlt.
5. War kein Anruf für mich? - ..., jemand hat Sie angerufen.

VI Перетворіть перше речення в підрядне з wenn.

1. Ich habe Hunger. Ich gehe in eine Gaststätte.
2. Es schmeckt Ihnen. Ich bestelle mir auch den Schweinebraten.
3. Ich habe Zeit. Ich besuche meinen Freund im Hotel.
4. Es ist nicht spät. Ich rufe Herrn Schwarz an.
5. Ich störe Sie nicht. Ich rauche noch eine Zigarette.
6. Ich bekomme das Formular. Ich fülle es gleich aus.

VII Поставте словосполучення, подані в дужках, в презенті.

1. Ich (zu Mittag essen) heute in einer Gaststätte.
2. Wo (zu Abend essen) Sie heute?
3. (Platz nehmen) Sie bitte dort der Ecke!
4. Mein Freund (gern haben) Rindfleisch sehr.
5. Mein Bruder (von Beruf sein) Lehrer.
6. Der Sohn des Bruders (5 Jahre alt sein).

Кількість правильних відповідей	Оцінка
54 – 50	3 б
49 – 44	2 б
43 – 39	1 б

Тест до модуля 6
„В магазині”
Рівень В₁ – В₂

I Яке питання слід поставити, щоб отримати відповідь?

1. Die Warenhäuser öffnen um 9 Uhr und schließen um 19 Uhr.
2. Da gehen Sie am besten in eine Buchhandlung.
3. Größe 50.
4. In der Abteilung für Fachbücher.
5. Ich suche ein deutsches Lehrbuch.

II Доповніть речення відповідними словами:

1. Vielen Dank für ..., Herr Müller!
2. Der Mantel da ... mir besser.
3. Soll ich alles ... ?
4. Hier ... ist ein Zeitungskiosk.
5. Haden Sie noch einen ... ?

III Доповніть речення відповідними питальними словами (was, wann, wer, wo).

1. Herr Werner hat gefragt, ... er uns anrufen kann.
2. Sie hat nicht gesagt, ... sie jetzt wohnt.
3. Wir möchten fragen, ... das Hotel ist.
4. Ich habe den Ingenieur gefragt, ... das ist.
5. Der Vater hat nicht gesagt, ... das gekauft hat.
6. Der Journalist kann sagen, ... man geschrieben hat.
7. Fragen Sie, ... er kommt.

IV Доповніть речення словами erst або nur.

1. Martin soll heute ... um 9 Uhr nach Hause kommen.
2. Wir haben leider ... die Größe 48.

3. Ich kann Sie ... heute abend anrufen.
4. Haben Sie das Zimmer bestellt? – Mann kann das Zimmer ... morgen bestellen.
5. Soll ich alles zusammenpacken? – Packen Sie ... den Mantel ein.
6. Im Kiosk gibt es ... deutsche Zeitungen.

V Доповніть речення модальними дієсловами (muss, kann, darf, soll)

1. Man ... dort alles kaufen, was man braucht.
2. Hier ... man nicht rauchen.
3. Wo ... man den Anzug bezahlen?
4. Haben Sie dieses Wörterbuch? – Man ... in der Abteilung für Fachbücher fragen.
5. ... man die Jacke anprobieren?
6. Man ... ihn anrufen, sonst kommt er nicht.
7. ... man dort auch Bücher kaufen? – Nein.

VI Поставте прикметники та прислівники, подані у дужках, у вищому ступені порівняння.

1. Er kommt heute (spät).
2. Dieter spricht (gut) Deutsch als Monika.
3. Wir essen heute (lange) zu Mittag.
4. Ich glaube, der Mantel da ist (kurz).
5. Er isst den Braten (gern) mit Kartoffeln als mit Gemüse.
6. Ist das Hemd da nicht (schön)?
7. Die Hose hier ist (groß).
8. Rolf liest (viel) Fachbücher als ich.

VII Поставте прикметники та прислівники, подані в дужках, в найвищому ступені порівняння.

1. Der Rinderbraten schmeckt heute (gut).
2. Der Mantel da ist (groß).
3. Dieses Wörterbuch habe ich (lange) gesucht.
4. Das Kleid da ist (schön).
5. Dieses Lehrbuch ist (neu).
6. Kurt kommt morgen (spät).
7. Martin geht (schnell).
8. Das Kind war (glücklich).
9. Erika spricht (gut) Englisch.

Кількість правильних відповідей	Оцінка
47 – 43	3 б
42 – 38	2 б
37 – 33	1 б

Тест до модуля 7

„Робочий день”

Рівень В₁– В₂

I Яке питання слід поставити, щоб отримати відповідь?

1. Etwa eine halbe Stunde.
2. Für den Dienstag ist der Besuch einer Firma vorgesehen.
3. Um 6 Uhr gehe ich aus dem Haus.
4. Ja, ziemlich weit.
5. Wir bleiben dort bis 15 Uhr.

II Доповніть речення дієсловом *wissen* у відповідній формі.

1. ... Sie, wann die Konferenz stattfindet?
2. Das ... ich nicht genau.
3. Ich ..., dass die Ausstellung heute geschlossen ist.
4. Wir ..., dass wir am Freitag einen Betrieb besichtigen.
5. Ich ..., dass wir spät am Abend zurückkehren.
6. ... Sie etwas von den Verhandlungen?
7. Er ... nichts von dieser Firma.

III Доповніть реченням дієсловом *wollen* у відповідній формі.

1. ... Sie Betrieb besichtigen?
2. Er ... nicht nach Wiesbaden fahren, denn er hat viel Arbeit.
3. ... wir am Sonnabend zur Ausstellung gehen!
4. Er ... in die Stadt am Nachmittag fahren und dort einkaufen.
5. Sie ... heute um 16 Uhr Feierabend machen, denn sie fahren zur Handelsvertretung.
6. Wann ... Sie mich besuchen?

IV Доповніть речення дієсловом *werden* у відповідній формі.

1. Wir ... spät am Abend zurückkehren.
2. Wann ... die Konferenz stattfinden?
3. Nach der Ausstellung ... ich Herrn Neumann anrufen.
4. ... wir eine Besprechung mit dem Direktor haben?
5. Morgen ... ich sehr früh aufstehen, denn um 6.30 holt mich Dieter mit dem Wagen ab.
6. Wir ... irgendwo unterwegs zu Mittag essen.

V Доповніть речення відповідними питальними словами.

1. ... dauern die Verhandlungen?
2. ... machen Sie Feierabend?
3. ... bleiben wir in dieser Stadt?
4. ... ist es von der Stadt bis zum Betrieb?
5. ... gehen Sie aus dem Haus?
6. ... liegt die Ausstellung von hier?

7. ... dauert die Konferenz?
8. ... stehen Sie auf?
9. ... wohnen Sie von der Arbeit?
10. ... frühstücken Sie?

VI Доповніть речення відповідними прийменниками.

1. Inge wohnt ... ihren Eltern.
2. Ich studiere ... einem Jahr in München.
3. Wann kommen Sie ... mir?
4. Fahren Sie ... ihrem Wagen zur Arbeit?
5. Die Ausstellung liegt nicht weit ... hier.
6. Herr Siebert kommt ... Österreich.
7. Das können Sie ... dem Direktor fragen.
8. ... Wann sind Sie in der Bundesrepublik?

Кількість правильних відповідей	Оцінка
35 – 32	3 б
31 – 28	2 б
27 – 24	1 б

Тест до модуля 8
„Пошта. Телефон. Банк.”
Рівень В₁ – В₂

I Яке питання слід поставити, щоб отримати відповідь?

1. Etwa in zwei Stunden.
2. Eins zu drei.
3. Schalter 3 gegenüber.
4. Die liegen dort drüben.
5. Ich sehe nach, ob er im Hause ist.
6. Das kann ich ihnen nicht sagen.
7. Sie ist noch geöffnet.

II mit zu, ohne zu

1. Wir beginnen die Formulare (ausfüllen).
2. Kann ich ein Paket nach Kiew (schicken).
3. Sie brauchen den Ingenieur nicht (fragen).
4. Was soll ich ihm (ausrichten).
5. Ich habe den Wunsch, an dieser Konferenz (teilnehmen).
6. Ich versuche, die Verbindung sofort (bekommen).
7. Ich lasse mir einen neuen Anzug (machen).

III daß, ob, was, wie, wann?

1. Fragen Sie, _____ der Arzt noch im Hause ist!
2. Ich weiß nicht, _____ er Ihnen erzählt hat.
3. Wissen Sie, _____ man das Gespräch nach Moskau bestellt?
4. Er sagt, _____ man das Gespräch unterbrochen.
5. Ich weiß nicht, _____ ich die Verbindung nach Stuttgart bekomme.
6. Wissen Sie, _____ die Bank schließt?
7. Ich weiß nicht, _____ er kommt.

IV Розкрийте дужки.

1. Bitte, (unterschreiben) Sie hier!
2. Ich (einlösen) jetzt meine Reiseschecks.
3. (Verbinden) Sie mich bitte mit dem Ingenieur!
4. Klaus (teilnehmen) an dieser Konferenz nicht.
5. (Ausrichten) Sie ihm, daß ich Hotel bin.
6. Wann (anrufen) Sie mich?
7. Ich (erklären) Ihnen das noch einmal.
8. Wir (verstehen) Sie gut.

V werden, wird, werde?

1. Hier _____ die Postleitzahl geschrieben.
2. _____ ich zur Konferenz eingeladen?
3. Die Ware _____ gleich eingepackt.
4. Die Geschäfte _____ um 9 Uhr geöffnet.
5. Die Reiseschecks _____ am Schalter 3 eingelöst.
6. Das Formular _____ in Druckschrift ausgefüllt.
7. Ich _____ sehr oft unterbrochen.
8. Dieses Buch _____ gern gelesen.

VI Розкрийте дужки та поставте дієслово у пасивному стані.

1. Morgen (besichtigen) die Stadt.
2. Die Karten (abholen) heute.
3. (Wecken) Sie um 8 Uhr?
4. Wo (unterschreiben) das Formular?
5. Die Rechnung (bezahlen) am Schalter 4.
6. Hier (umtauschen) die Währung in Euro.
7. Der Brief (schicken) mit der Luftpost.
8. Sie (rufen) gleich.
9. Das Zimmer (bestellen) morgen.

Кількість правильних відповідей	Оцінка
46 – 42	3 б
41 – 37	2 б
36 – 33	1 б

Тексти для читання та перекладу

Text 1: Haben Sie eine Familie?

Martin Krause: Liebe Leser, mich kennen Sie schon. Ich heiße Martin Krause, bin 19 Jahre alt, ledig. Seit einem Jahr studiere ich Geschichte an der Humboldt – Universität in Berlin. Unsere Familie besteht aus fünf Personen: meinem Vater, meiner Mutter, meiner Schwester Ursula, meinem Bruder Klaus und mir. Jetzt aber gebe ich jedem das Wort.

Walter Krause: Ich bin 48 Jahre alt, von Beruf Ingenieur. Ich habe lange in einem Betrieb gearbeitet, zur Zeit bin ich Abteilungsleiter in einem Büro. Meine Frau heißt Helga. Wir haben eine Tochter und zwei Söhne.

Helga Krause: Ich bin 45 (Jahre alt). Ich arbeite als Lehrerin. Ich führe auch den Haushalt, aber mein Mann und Klaus helfen mir immer. Jeder hat seine Aufgaben im Haushalt.

Ursula Ehlert: Ich bin verheiratet und lebe mit meinem Mann bei seinem Eltern. Aber bald bekommen wir eine Wohnung. Wir haben einen Jungen. Er ist noch klein erst 2 Jahre alt. Zur Zeit bin ich Hausfrau. Mit 3 Jahre geht unser Sohn in den Kindergarten, dann arbeite ich wieder als Krankenschwester.

Klaus Krause: Ich bin 13 und gehe noch in die Schule. Blad habe ich Ferien. Dann fahre ich zu meinen Großeltern. Sie sind Rentner und leben in Dresden.

Martin Krause: Nun, jetzt haben Sie unsere Familie kennengelernt. Und wie groß ist Ihre Familie?

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Wessen Familie lernen wir kennen? 2. Kennen wir Martin Krause schon? 3. Woher kennen wir ihn? 4. Hat er eine Familie? 5. Wie groß ist die Familie seines Vaters? 6. Was sind seine Eltern? 7. Wohnt seine Schwester Ursula bei den Eltern? 8. Was bekommt sie blad? 9. Was ist sie von Beruf? 10. Arbeitet sie zur Zeit? 11. Kennen wir den Bruder von Martin? 12. Wie alt ist er? 13. Hat er viele Freunde?

Text 2: Was sind Sie von Beruf?

Was werde ich denn? Diese Frage hat sich jeder hundertmal gestellt.

Mit zehn Jahren glauben wir, wir wissen es schon: Franz wird Ingenieur, Otto wird Maler. Heinz bastelt gern, er wird natürlich Mechaniker oder Elektriker. Die Mädchen werden Ärztinnen oder Lehrerinnen.

Mit zehn Jahren haben wir noch Zeit: genau sechs Jahre. Nun kommt der Tag aber doch: wir verlassen die Schule, wir wählen einen Beruf. Das ist nicht immer leicht. Wir haben noch wenig Erfahrung.

Zu Hause und im Unterricht sprechen wir viel über den Beruf. Die Eltern und Freunde, alle geben Ratschläge. Tante Frieda glaubt, Arbeiter wirst du noch

immer, und rät zum Ingenieur oder Arzt. Onkel Hermann macht sich nichts daraus. Seit zwanzig Jahren arbeitet er im Betrieb als Mechaniker. Ein Facharbeiter – das ist doch ein Beruf!

Die Ratschläge sind recht verschieden. Eigentlich sind alle Berufe gut. Zuerst aber sammeln wir Erfahrungen: wir besuchen Betriebe und Hochschulen, wir sprechen mit Arbeitern, Ingenieuren, Lektoren. Was werden wir? Das hängt von der Frage ab: Eignen wir uns für diesen Beruf?

Was sind Sie geworden? Eignen Sie sich gut für den Beruf? Haben Sie vielleicht schon einmal den Beruf gewechselt?

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Was haben wir uns hundertmal gefragt?
2. Wann glauben wir, wir wissen es schon?
3. Was wird Heinz und warum?
4. Was werden gewöhnlich die Mädchen?
5. Wann wählen wir endlich einen Beruf?
6. Ist das leicht?
7. Sprechen wir viel über den Beruf?
8. Wer gibt uns Ratschläge? Wie sind sie?
9. Sind alle Berufe gut?
10. Wie wählen wir einen Beruf?

Text 3: Schön wohnen

Wir bekommen eine Zweizimmerwohnung! Das ist aber eine Freude! Was brauchen wir? Ein Wohnzimmer, ein Eßzimmer, ein Arbeitszimmer, ein Schlafzimmer ... . Da sagen Sie schon: aber, aber! Ja, ich weiß, wir haben nur zwei Zimmer. Und aus diesen zwei machen wir einige Zimmer.

Dieses Zimmer ist recht groß, also wird es unser Wohnzimmer. Im Wohnzimmer verbringen wir sehr viel Zeit. Zuerst richten wir eine Sitzecke ist dann eine Eßecke. Dorthin stellen wir einen Eßtisch. Gewöhnlich steht er in der Mitte; warum eigentlich? An der Wand brauch er nicht so viel Platz. An den Tisch stellen wir vier Stühle. Meine Arbeitsecke richten wir am Fenster ein. Dorthin kommen mein Schreibtisch und Bücherregale. Regale sind leicht bequem und immer modern. Und dann stellen wir in unser Wohnzimmer dem Schlafzimmer vor. Das Kind braucht wenig Möbel, aber viel Platz zum Spielen, Basteln und zum Lernen.

Wohin hänger wir das Bild: über den Tisch oder über die Couch? Ich glaube, das ist nicht die Hauptsache.

Und wie haben Sie Ihre Wohnung eingerichtet?

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Wie groß ist unsere Wohnung?
2. Wieviel Zimmer brauchen wir?
3. Wie richten wir unsere Wohnung ein?
4. Was richten wir zuerst ein?
5. Wo richten wir eine Eßecke ein?
6. Was stellen wir in die Eßecke?
7. Warum stellen wir den Tisch an die Wand?
8. Wo ist die Arbeitsecke?
9. Was kommt dorthin?
10. Warum ziehen wir das Kinderzimmer dem Schlafzimmer vor?

Text 4: Martin mietet ein Zimmer

Martin: Guten Tag, Frau Bergmann! Sie haben ein Zimmer zu vermieten, nicht wahr? Ist das Zimmer noch frei?

Hausfrau: Ja aber hoffentlich haben Sie keine Kinder. Ich habe Mieter mit Kinder nicht gern.

M.: Ich bin ledig. Kann ich das Zimmer sehen?

H.: Natürlich. Aber warum stehen Sie auf dem Flur? Bitte kommen Sie herein! Gehen Sie durch diese Tür! Hier ist das Zimmer.

M.: Ist das Zimmer ruhig?

H.: Sehr ruhig. Neber diesem Zimmer liegt mein Schlafzimmer. Das Fenster geht auf den Hof.

M.: Schön

H.: Ich stelle noch einen Sessel und eine Stehlampe in die Ecke. Sie können dort abends bequem sitzen und lesen.

M.: Darf ich meine Wäsche in diesen Schrank legen?

H.: Aber selbstverständlich! Sie haben dort auch Platz für Ihre Bücher.

M.: Wer macht denn das Zimmer sauber, Frau Bergmann?

H.: Ich selbst. Ich kann auch Ihre Wäsche waschen.

M.: Das ist sehr schön. Darf ich mir ab und zu das Frühstück oder das Abendessen in der Küche machen?

H.: Natürlich dürfen Sie das. Ich kann auch Ihnen das Frühstück machen. Sie müssen dann sagen: Was wollen Sie morgens essen und trinken.

M.: Wie ist das mit der Heizung?

H.: Das Zimmer hat einen Ofen.

M.: Das Zimmer gefällt mir. Sagen Sie bitte, was soll es kosten?

H.: Das Zimmer mit Heizung kostet 65 Euro.

H.: Wollen Sie das Zimmer nehmen?

M.: Ja, ich miete das Zimmer. Muß ich das Geld gleich bezahlen?

H.: Wie Sie wollen.

M.: Das ist mir recht.

M.: Darf ich schon heute kommen?

H.: Aber natürlich!

M.: Auf Wiedersehen, Frau Bergmann!

H.: Auf Wiedersehen!

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Bei wem mietet Martin ein Zimmer? 2. Hat Frau Bergmann Kinder gern? 3. Ist das Zimmer ruhig? 4. Wohin geht das Fenster? 5. Was stellt Frau Bergmann noch in das Zimmer? 6. Wohin legt Martin die Wäsche? 7. Wohin kann er seine Bücher stellen? 8. Wer macht das Zimmer sauber? 9. Wo darf er sein Essen machen? 10. Kann Martin das Geld gleich bezahlen?

Text 5 : Vor dem Urlaub *In einer Reparaturwerkstatt*

Kundin: Guten Tag!

Meister: Guten Tag!

K.: Nehmen Sie Schuhe zur Reparatur an?

M.: Ja. Was haben Sie da?

K.: Ich habe ein Paar Damenschuhe; sie sind kaputt. Und diese Herrenschuhe möchte ich auch reparieren lassen.

M.: Das machen wir Ihnen.

K.: Wann kann ich die Schuhe abholen?

M.: Die Damenschuhe können Sie noch heute nachmittag haben.

K.: Sehr schön!

M.: Mit den Herrenschuhen dauert es aber einige Tage.

K.: Das macht nichts. Danke!

In einem Uhrengeschäft

Kunde: Guten Tag! Ich möchte meine Uhr reparieren lassen. Sie ist gestern stehengeblieben. Ich glaube, sie ist kaputt.

Verkäufer: Ich lasse Ihre Uhr in der Werkstatt nachsehen. Können Sie nachmittags vorbeikommen?

K.: Ja.

V.: Ich war heute bei Ihnen. Sie wollten meine Uhr nachsehen lassen.

K.: Das war eine moderne Herrenuhr, nicht wahr? Wir müssen sie reinigen und besonders gut regulieren.

K.: Kann ich auf die Uhr warten?

V.: Nein, so schnell geht es nicht. Sie müssen Ihre Uhr hier lassen.

K.: Wann kann ich die Uhr abholen?

V.: Am Freitag.

K.: Auf Wiedersehen!

V.: Auf Wiedersehen!

In einem Frisiersalon

Kunde: Guten Tag!

Friseur: Guten Tag, mein Herr. Nehmen Sie bitte Platz! Was darf es sein?

K.: Haarschneiden und Rasieren, bitte!

F.: Wie soll ich Ihnen das Haar schneiden?

K.: Einen Fassonschnitt, bitte. Aber hinten und an den Seiten nicht zu kurz.

F.: Bitte sehr. Soll ich das Haar waschen?

K.: Nein, nur etwas Haarwasser, bitte.

F.: So. Wollen Sie bitte in den Spiegel sehen?

K.: Danke! Und nun noch Rasieren, bitte.

F.: Seiten gerade oder schräg?

K.: Gerade, bitte.

F.: Ist es so recht?

K.: Ja, danke. Was bekommen Sie?

F.: Zwei Euro fünfzig, bitte.

K.: Hier sind 5 Euro.

F.: Haben Sie es nicht passend?

K.: Leider habe ich kein Kleingeld. Geben Sie mir 2 Euro zurück!

F.: Vielen Dank!

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Welche Schuhe brachte die Kundin zur Reparatur? 2. Was war mit den Damenschuhen? 3. Wann konnte sie die Damenschuhe abholen? 4. Warum brachte die Kundin ihre Uhr zur Reparatur? 5. Sah der Meister die Uhr selbst nach? 6. Sollte die Kundin ihre Uhr dort lassen? 7. Was mußte der Meister mit der Uhr machen? 8. Was wollte der Kunde beim Friseur? 9. Wie wollte er sich das Haar schneiden lassen? 10. Hatte der Kunde Kleingeld?

Text 6 : Im Kaufhaus

Verkäufer: Bitte schön, mein Herr! Sie wünschen?

Martin: Ich möchte einen Anzug.

V.: Welche Größe darf es sein?

M.: (Größe) 50.

V.: Ja sehr gern. Hier haben wir einige Anzüge in Ihrer Größe. Wie gefällt Ihnen dieser blaue Anzug? Er ist sehr elegant, nicht wahr? Oder der braune Anzug hier?

M.: Ich möchte lieber einen grauen Anzug.

V.: Gern. Dieser hellgraue Anzug ist schön und nicht zu teuer.

M.: Der Anzug gefällt mir sehr gut. Darf ich ihn einmal anziehen?

V.: Aber selbstverständlich. Der Anzug ist Ihnen zu weit. Ich bringe gleich einen anderen. Probieren Sie diesen dunkelgrauen Anzug an!

M.: Ich glaube, er paßt mir.

V.: Ja. Der Anzug sitzt wirklich gut.

M.: Ist die Farbe nicht zu dunkel?

V.: Keinesfalls. Dunkelgrau ist sehr praktisch. Sie können diesen Anzug als Tagesanzug und als Abendanzug tragen.

M.: Was kostet der Anzug?

V.: 135 Euro. Es ist sehr preiswert. Ich rate Ihnen zu diesem Anzug.

M.: Schön. Ich nehme ihn.

V.: Hier ist der Kassenzettel. Zahlen Sie bitte an der Kasse 3! Den Anzug bekommen Sie an der Warenausgabe rechts.

M.: Danke. Sagen Sie mir bitte, wo kann ich eine Krawatte kaufen?

V.: Im 3 (dritten) Stock, in der Abteilung Herrenwäsche, bitte.

M.: Danke sehr! Auf Wiedersehen!

V.: Ich danke Ihnen auch. Auf Wiedersehen!

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Wohin geht Martin? 2. Mit wem spricht er? 3. Was möchte er? 4. Welche Größe hat Martin? 5. Welchen Anzug bringt ihm der Verkäufer? 6. Welchen Anzug zieht er an? 7. Paßt ihm der hellgraue Anzug? 8. Welcher Anzug sitzt gut? 9. Was kostet der Anzug? Ist das teuer? 10. Wo zahlt Martin?

Text 7: Im Fachgeschäft

Verkäufer: Guten Tag! Sie wünschen, bitte?

Kunde: Guten Tag! Ich möchte einen Fotoapparat.

- V.: Wir haben viel Fotoapparate in allen Preislagen: von ganz einfachen Kameras bis Spiegelreflexkameras für Fachleute. Da können Sie bestimmt etwas für sich finden.
- K.: Ich bin kein Fachmann. Ich bin nur ein Fotofreund, aber ich möchte ein gute Kamera.
- V.: Dann kann ich Ihnen zwei Kameras zeigen: die „Praktika L 2“ und die „Pantakon VLC 2“. Mit diesen modernen Kameras machen Sie immer gute Aufnahmen.
- K.: Zu welcher Kamera raten Sie mir?
- V.: Ich glaube, für Sie genügt die „Praktika L 2“. Das ist eine Spiegelreflexkamera. Sie können sich also Ihre Fotos noch vor der Aufnahme vorstellen. Auch die Einstellung ist ganz leicht.
- K.: Brauche ich noch einen Belichtungsmesser?
- V.: Nein. Alle modernen Kameras haben schon einen Belichtungsmesser.
- K.: Dann nehme ich diese Kamera. Ich möchte noch einen Schwarzweißfilm vier Komma fünf mal sechs 1 und einen Farbfilm.
- V.: Bitte sehr! Übrigens entwickel wir auch Filme und machen Vergrößerungen.
- K.: Schön. Das habe ich nicht gewußt.
- V.: Möchten Sie sonst noch etwas?
- K.: Nein, danke!
- V.: Was haben wir da alles? 488 Euro für die Kamera, 1,70 Euro für den Schwarzweißfilm und 3,50 Euro für den Farbfilm. Das macht also 493,20 Euro.
- K.: Hier sind 500,20 Euro.
- V.: Sehr schön! Und hier 7 Euro zurück. Ich danke Ihnen sehr!
- K.: Ich danke Ihnen auch. Auf Wiedersehen!
- V.: Auf Wiedersehen!

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Wohin kommt der Kunde?
2. Welche Fotoapparate hat das Fachgeschäft?
3. Ist der Kunde ein Fachmann?
4. Welche Kameras zeigt der Verkäufer?
5. Was kosten die Kameras?
6. Zu welcher Kamera rät der Verkäufer dem Kunden?
7. Ist die Einstellung leicht?
8. Braucht der Kunde noch einen Belichtungsmesser?
9. Was kauft der Kunde im Fachgeschäft?
10. Was bezahlt er?

Text 8: Im Warenhaus

- Guten Tag, mein Herr, guten Tag, meine Dame, Sie wünschen?
- Sind wir hier richtig in der Konfektionsabteilung?
- Ja, mein Herr.
- Wir möchten uns einmal einige Damenkleider ansehen.
- Was soll sein? Baumwolle – Seide – Wolle – sportlich, für die Straße, fürs Theater?
- Bitte, zuerst ein Straßenkleid.
- Welche Größe soll es sein? Hier haben wir ein Kleid in Braun, sehr modern.
- Das kostet?

- Das kostet ... 76 Euro, sehr preiswert.
- 76 mal 7 ist 532.
- Möchte die Dame anprobieren? Dort sind die Kabinen.
- Nein, danke, und jetzt möchten wir bitte etwas in Wolle ansehen.
- Welche Farbe soll es sein?
- Das ist ganz gleich, es kann blau, braun oder etwas anderes sein.
- Hier gibt es alles in Blau, zum Beispiel. Aber das ist doch nicht die Größe Ihrer Frau, das ist viel zu groß!
- Macht nichts – was kostet es?
- Das kostet 96 Euro aber ich glaube, wir haben auch Ihre Größe.
- Nein, schon gut, 96 mal 7 ist 672, und wie ist es jetzt mit einem Kostüm?
- Hier, bitte, alles englischer Wollstoff.
- Wie teuer ist das?
- 212 Euro.
- 212 mal 7 ist 1484, so, und wo verkaufen Sie Blusen. Schuhe, Handschuhe?
- Das ist alles in anderen Abteilungen, Schuhe im Erdgeschoß, Handschuhe im zweiten Stock, Blusen sind auch im Erdgeschoß.
- Und Pelzmäntel?
- Oh, einen Pelzmantel möchte die Dame auch? Bitte sehr, das ist auch hier, bitte nehmen Sie doch Platz, der Herr von der Pelzabteilung kommt gleich. Also zwei Kleider und das Kostüm: 76 und 96 und 212, das macht zusammen 384 Euro.
- Ach nein, Sie können sich die Mühe sparen, 384 mal 7 ist 2688, siehst du, Franz, ich habe es dir gleich gesagt, zweitausendsechshundertachtundachtzig Schilling für zwei Kleider und ein Kostüm, - wir sind aus Österreich, wissen Sie, wir haben ein großes Konfektionsgeschäft in Wien und wir interessieren uns nur für die Preise in Ihrem Kaufhaus.

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Wohin kommt einmalein Herr mit seiner Dame? 2. Welche Abteilungen gibt es im Kaufhaus? 3. Gibt es dort auch eine Pelzabteilung? Wo ist sie? 4. Welche Abteilung besuchen sie zuerst? 5. Was wollen sie sich ansehen? 6. Sollen die Kleider bestimmter Größe und Farbe sein? 7. Was wollen sie sich noch ansehen? 8. Wollen sie etwas kaufen? 9. Warum interessieren sie sich für den Preis? 10. Was waren diese Leute von Beruf?

Text 9: Im Lebensmittelgeschäft

Verkäuferin: Guten Tag! Was darf es sein?

Kundin: Guten Tag! Ich möchte ein Glas Marmelade.

V.: Haben Sie einen bestimmten Wunsch?

K.: Vielleicht Erdbeermarmelade.

V.: Die Erdbeermarmelade ist leider alle. Aber eben haben wir Kirschmarmelade bekommen. Sie schmeckt sehr gut.

K.: Dann geben Sie mir bitte ein Glas Kirschmarmelade.

V.: Ja. Darf es sonst noch etwas sein?

K.: Bitte noch Apfelsaft.
 V.: Haben Sie noch einen Wunsch?
 K.: Was haben Sie an Käse da?
 V.: Heute haben wir eine große Auswahl. Diese Sorte ist sehr frisch und schmeckt ganz gut.
 K.: Geben Sie mir bitte ein halbes Pfund von dem Käse.
 V.: Darf es etwas mehr sein?
 K.: Bitte.
 V.: Danke. Noch etwas, bitte?
 K.: Ein halbes Schwarzbrot und vier Brötchen.
 V.: Brötchen sind leider alle.
 K.: Dann nehme ich halbes Weißbrot.
 V.: Sonst noch einen Wunsch?
 K.: Ich brauche noch eine Schachtel Pralinen. Heute haben wir Besuch, und ich muß etwas zum Kaffee kaufen.
 V.: Diese Schachtel ist gut und preiswert. Ich will sie Ihnen zeigen. Unsere Kunden kaufen sie gern. Diese Schachtel ist übrigens die letzte.
 K.: Dann nehme ich sie.
 V.: So. Das macht zusammen 12,87 Euro.
 K.: Bitte. Sagen Sie, wie spät ist es?
 V.: Halb sieben.
 K.: Da muß ich aber gehen! Ich will noch Blumen kaufen. Vielen Dank! Auf Wiedersehen!
 V.: Ich danke Ihnen auch. Auf Wiedersehen!

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Warum kommt die Kundin in ein Lebensmittelgeschäft? 2. Sie braucht Marmelade. Hat sie einen bestimmten Wunsch? 3. Welche Marmelade kauft sie? 4. Welchen Saft kauft sie? 5. Gibt es heute eine große Auswahl an Käse? 6. Bekommt sie ein halbes Pfund Käse? 7. Warum bekommt sie keine Brötchen mehr? 8. Kauft sie auch Süßwaren? Warum? 9. Was macht das alles zusammen? 10. Wohin muß sie noch gehen?

Text 10: Herr Krause ist Abteilungsleiter

Herr Berger: Guten Tag, Herr Krause!
Herr Krause: Guten Tag, Herr Berger!
 B.: Wie geht es Ihnen?
 K.: Danke, nicht schlecht.
 B.: Und zu Hause?
 K.: Alles gesund und munter.
 B.: Sie sehen aber etwas müde aus.
 K.: Ich arbeite jetzt im Büro. Ich bin Abteilungsleiter.
 B.: Ach so! Gefällt Ihnen die Arbeit?
 K.: Ja, ich bin zufrieden. Aber es ist nicht leicht. Die Zeit gehört jetzt nur noch der Arbeit.

B.: Ja, das braucht Zeit. Die Hauptsache: Sie sind doch Chef! Morgens sind alle Busse voll. Sie stehen aber nicht so früh auf und fahren dann bequem.
K.: Da irren Sie sich! Der Arbeitstag beginnt um 8 Uhr. Ich komme nicht zu spät: 10 Minuten vor 8 bin ich schon immer im Büro.
B.: Haben Sie viel Arbeit? Was machen Sie eintlich?
K.: Ich sehe Papiere durch und antworte auf die Briefe.
B.: Haben Sie auch eine Sekretärin?
K.: Ja. Fräulein Lehmann ist sehr fleißig und hilft immer bei der Arbeit.
B.: Nun, die Hauptsache: die Arbeit gefällt Ihnen gut.
K.: Das ist doch klar. Wann machen Sie Feierabend? Auch um 5 Uhr?
B.: Ja.
K.: Besuchen Sie uns doch einmal!
B.: Recht gern! Ich danke sehr!
K.: Auf Wiedersehen!
B.: Auf Wiedersehen! Grüßen Sie zu Hause!

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Wie geht es Herrn Krause? 2. Gefällt Herrn Krause die Arbeit? 3. Ist sie leicht? 4. Braucht das Zeit? 5. Wann beginnt der Arbeitstag im Büro? 6. Wann ist Herr Krause im Büro? 7. Was macht er eigentlich? 8. Wer hilft Herrn Krause bei der Arbeit? 9. Wann macht er Feierabend? 10. Was macht er am Abend?

Text 11: Nach Feierabend

Horst: Guten Abend, Helga! Guten Abend, Walter!
Helga: Guten Abend, Horst! Komm bitte herein!
Horst: Danke!
Walter: Bitte nimm doch Platy und fühle dich bei uns wie zu Hause!
Horst: Danke sehr!
Helga: Kommst du von der Arbeit zu uns? Iß mit uns zu Abend!
Horst: Danke schön! Ich komme eben von zu Hause.
Walter: Aber eine Tasse Tee trinkst du doch mit uns!
Horst: Sehr gern.
Helga: Unterhaltet euch etwas oder seht fern!
Walter: Hier sind Zigaretten. Bitte bediene dich!
Horst: Danke, ich rauche nicht mehr.
Walter: Seit wann eigentlich?
Horst: Seit einem Jahr. Wie geht es Martin? Erzähle doch bitte etwas von ihm!
Walter: Danke, nicht schlecht. Er ist jetzt Student an der Humboldt-Universität. Wir bekommen oft Briefe von ihm. Er ist noch im ersten Studienjahr, aber er studiert gern. Berlin gefällt ihm auch gut.
Horst: Das freut mich sehr.
Helga: Das Abendessen ist fertig. Bitte, nimm Platz! Wir essen zu Abend immer kalt.
Walter: Guten Appetit!
Horst: Danke, gleichfalls!

Helga: Bediene dich, Horst! Mache keine Umstände! Hoffentlich schmeckt es dir.

Horst: Danke, es schmeckt sehr gut.

Helga: Was trinkst du, Horst, Tee oder Bier?

Horst: Eine Tasse Tee, bitte.

Walter: Und ich möchte Bier.

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Wann kommt Horst zu Helga und Walter? 2. Kommt Horst von der Arbeit? 3. Was machen Horst und Walter? 4. Raucht Horst? 5. Seit wann raucht er nicht mehr? 6. Von wem erzählt Walter? 7. Was erzählt er von Martin? 8. Was essen sie zu Abend? 9. Schmeckt das Abendessen gut? 10. Was trinken Horst und Walter?

Text 12: Von morgen an: Ein neues Leben

Von morgen an stehe ich früh auf – um sechs Uhr, treibe regelmäßig Frühsport und wasche mich kalt, ah – ich freue mich schon!

Sie fragen mich: Womit fahren Sie zur Arbeit? Von morgen an gehe ich früh aus dem Hause, dann habe ich mehr Zeit. Ich fare nicht mehr mit der Straßenbahn, ich gehe zu Fuß. Das schadet mir nicht und ist gesund.

Was ist Gesundheit? Sich nicht erkälten und nicht krank sein? Nein, die Gesundheit ist mehr. Sie hängt auch vom Essen ab. Ich vergesse das nicht. Regelmäßig, richtig und nicht schnell essen, das ist nicht so leicht! Aber ich mache das – von morgen an!

Was mache ich nach dem Abendessen? Ich sehe nicht mehr einige Stunde fern, ich mache einen Spaziergang – sehr schön! In drei Monaten sehe ich ganz anders aus, gesund und munter.

Und noch etwas! Von morgen an beginne ich wieder den Unterricht – ich lerne Russisch. Abends eine Stunde Russisch – das ist doch ganz leicht. Dann fahre ich nach Moskau. Aber das sage ich Karin noch nicht. Ich erzähle ihr das nach einiger Zeit.

Wie sieht ein Arbeitstag aus? Das ist die Hauptsache. Also, ich teile den Tag richtig ein. Ich schreibe mir alles auf, dann mache ich auch ganz bestimmt alles. Es hängt doch vom Menschen ab, also von mir. Von morgen an! Das ist schön: kein Bier, Frühsport treiben, sich kalt waschen, früh aufstehen, Spaziergänge machen, Russisch lernen...! Hoppla! Das ist ein Leben!...

Und das sagt Herr Lampe an jedem Sonntag.

Antworten Sie auf folgende Fragen zum Text:

1. Was macht Herr Lampe von morgen an? 2. Treibt er Frühsport? 3. Wäscht er sich kalt? 4. Fährt er zur Arbeit? 5. Ißt er regelmäßig und richtig? 6. Trinkt er viel Bier oder Wein? 7. Macht er am Abend einen Spaziergang? 8. Lernt er Russisch? 9. Teilt er den Tag richtig ein? 10. Beginnt Herr Lampe wirklich ein neues Leben?

Зміст

1. 10 причин вивчення німецької мови.
2. Деякі правила читання.
3. Методичні рекомендації з оволодіння граматиною німецької мови.
4. Основи німецької граматики.
  - а) Артикль
  - б) Іменник
  - в) Прикметник
  - г) Займенник
  - д) Числівник
  - е) Дієслово
5. Тестові завдання.
6. Тексти для читання та перекладу.

Література

- Попов А.А. Немецкий язык для всех. Книга для начинающих. М., 2000
- Шульц Х., Зундермайер В. Немецкая грамматика с упражнениями. М., 2001
- Тагиль И.П. Грамматика немецкого языка в упражнениях. Санкт-Петербург. 2005
- Fandrych С., Tallowitz U. Klipp und Klar. Практична граматики німецької мови. Базовий рівень. Київ. 2004
- Götz D., Haensch G., Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. В., 2003
- Большой немецко-русский словарь. М., 2001